

Cenzura corespondenței bancare în timpul ocupației germane din Primul Război Mondial pagina 20 ✓

**Teodor Melnic
la 90 de ani**

pagina 2-3 ✓

**Emisiunea provizorie
Cluj 1919 (I)**

pagina 8-11 ✓

**FILEX TRANSILVANICA
2015**

pagina 12-13 ✓

**Întreita semnificație
a zilelor de 9 și 10 mai**

pagina 23 ✓

**Poșta civilă în Bucovina
(iunie 1916-ianuarie 1918)**

pagina 24-29 ✓

**FINLANDIA 2017 - evaluarea
cărților poștale ilustrate**

pagina 30-31 ✓

**ing. Gabriel Mărgineanu la 75 de ani
Căi ferate neconvenționale** pagina 4 ✓

C.p.i. - Pilatusbahn.
Eselwand, editată No. 4028
E. Goetz, Phot., Luzern,
nedată, circulată
în anul 1908

Născut la 23 septembrie
1940 în Dorohoi (Botoșani),
colecționar din anul 1980,
specializat în filatelia
tematică feroviară, preșe-
dinte al Asociației Filateliști-
lor Feroviari din
România - AFFR,
editor al revistei
Filatelistul Feroviar.

inEDITORIAL

Sufăr de sinestezie

László KÁLLAI

Am scris de mai multe ori despre dezastrul filateliei din România. Vinovații, știm cu toții, sunt cei care odată ajunși la șefia Federației au distrus tot ce s-a clădit în mai multe decenii. Vina este una colectivă. Acoliiții unui neavenit în ale filateliei sunt la fel de responsabili ca și capul triadei FRF. Tăcerea lor este mai periculoasă decât faptele și manevrele „primului filatelist al țării”. Despre ei m-am săturat să scriu. Ce nu trebuie să uităm este că și noi filateliștii suntem vinovați pentru că le tolerăm mizeriile.

Însă viitorul filateliei românești

nu depinde doar de acest grup de persoane care au pus stăpânire pe viața filatelică din țară. Perspectiva filateliei, care între paranteze să fie spus este un adevărat ambasador al unei țări, depinde în primul rând de politica editorială și prezența activă în viața filatelică a administrației poștale. Cum conducerea Poștei este aleasă pe criterii politice și ale performanțelor în managementul șpăgii, bieții de ei nu mai au timp să se ocupe de probleme precum politica editorială de la Romfilatelia. Nimeni nu vrea să se ocupe de banalități precum mărcile poștale și de un grup de ciudați precum filateliștii. Nimeni nu observă aberațiile celor de la Romfilatelia (tiraje

total nereale, valori nominale inexistente, tematici care se repetă chiar și de două-trei ori pe an, greșelile penibile care apar și reapar pe mărcile poștale). Nimeni nu are timp să reabiliteze un mesager al României. Toți sunt preocupați de furțișaguri sau de acoperirea urmelor și găsierea unui avocat care să-i scape de pușcărie.

Emisiunile ultimilor ani le asociez (nu doar eu) invariabil cu prostul gust, cu lipsa profesionalismului și cu interesele oculte ale celor cocoțați vremelnice în scaunele de șefi de la „instituția desemnată să emită timbrele și efectele poștale românești”.

Asociația națională a cadrelor militare în rezervă și retragere „Alexandru Ioan Cuza”, 5 ani de la instituire.
 Realizare: Asociația națională a cadrelor militare în rezervă și retragere „Alexandru Ioan Cuza”.
 Obliterare: ștampila ocazională **5 ANI / DE LA / INSTITUIRE / 31 MAI ZIUA REZERVISTULUI MILITAR, 30.05.2015, 024290 BUCUREȘTI 37.**
 Machetă plic și ștampilă ocazională:
 dr. Ioan Daniliuc.

Anul internațional al luminii.
 Realizare: Asociația Filateliștilor din București.
 Obliterare: ștampila ocazională **ANUL INTERNAȚIONAL AL LUMINII / „CARTE DE OPTICĂ” / 1000 DE ANI / DE LA ELABORARE / IBN AL-HAYTHAM 01.06.2015, 024290 BUCUREȘTI 37.**
 Machetă plic și ștampilă ocazională:
 dr. Ioan Daniliuc.

Anul internațional al luminii.
 Realizare: Asociația Filateliștilor din București.
 Obliterare: ștampila ocazională **ANUL INTERNAȚIONAL AL LUMINII / TEORIA / EFECTULUI FOTOELECTRIC / 1905 2015 / $E = mc^2$ / ALBERT EINSTEIN, 30.06.2015, 024290 BUCUREȘTI 37.**
 Machetă plic și ștampilă ocazională:
 dr. Ioan Daniliuc & D. Popescu.

Anul internațional al luminii.
 Realizare: Asociația Filateliștilor „TOMIS” Constanța.
 Obliterare: ștampila ocazională **ANUL INTERNAȚIONAL AL LUMINII / TEORIA / ONDULATOARE / A LUMINII / 200 DE ANI / AUGUSTIN JEAN FRESNEL, 14.08.2015, 900820 CONSTANȚA 6.**
 Machetă plic și ștampilă ocazională:
 dr. Ioan Daniliuc.

Regele Ferdinand I al României, 150 de ani de la naștere.
 Realizare: Asociația Filateliștilor din București.
 Obliterare: ștampila ocazională **150 DE ANI DE LA NAȘTERE / REGELE / FERDINAND I / AL ROMÂNIEI / 1865 - 1927, 24.08.2015, 024290 BUCUREȘTI 37.**
 Machetă plic și ștampilă ocazională:
 dr. Ioan Daniliuc.

Expoziția națională de maximafilie SIBIUMAX 2015

Ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Între 3 și 5 septembrie 2015 s-a desfășurat la Sibiu expoziția națională de maximafilie cu participare internațională SIBIUMAX 2015. Organizatori: Asociația Filateliștilor din județul Sibiu în colaborare cu Societatea Română de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga”. În ziua de 3 septembrie 2015, în prezența d-nei Astrid Fodor - primar interimar al Sibiului, dlui Nicos Rangos (Cipru) - director al FEPA, d-nei Anny Boyard - președinte al Asociației Maximafiliiștilor din Franța; dlui Rosario D'Agata - președinte al Asociației Italiene de Maximafilie, dlui Contantin Ciobanu - președinte al Asociației Filateliștilor din Republica Moldova, dlui Dragos Petrovic - vice-președinte al Asociației Maximafiliiștilor din Serbia și a unui numeros public a avut loc vernisajul expoziției (Fig. 1).

Au fost înscrise un număr de 57 exponate la toate clasele, astfel: 8 la clasa Onoare, 5 la clasa Hors Concours, 25 la clasa Maturi, 6 la clasa Tineret, 5 la clasa *Un Panou* și 8 la clasa Literatură.

Juriul expoziției a fost format din: Nicos Rangos (Cipru - director al Federației europene a Asociațiilor Filatelic) - președinte; Anny Boyard (Franța - membru al Comisiei de Maximafilie a F.I.P., președinte al Asociației Maximafiliiștilor din Franța), Rosario D'Agata (Italia - președinte al Asociației Italiene de Maximafilie), Vasile Doros (președinte al Comisiei de Maximafilie a F.F.R. și președinte fondator al SRMDVN), Coriolan Chiricheș (președintele Asociației Filateliștilor din județul Botoșani) - membri; Ioan Dejugan (vice-președintele Asociației Filateliștilor din județul Sibiu) - secretar și Nicu Istrate - asistent membru de juriu.

Rezultatele jurizării au fost la clasa Maturi: 9 medalii în rang de Aur, 2 medalii în rang de Vermeil Mare, 6 în rang de Vermeil, 4 în rang de Argint Mare și 3 în rang de Argint; la clasa un panou: 3 medalii de Argint Mare; la clasa Tineret: 6 medalii în rang de Vermeil. La clasa de literatură s-a înregistrat o situație inedită: întrucât dl Vasile Doros (membru de juriu dar și coorganizator) a oferit volumul „George Enescu în constelația muzicii universale” unor expozanți ca premiu special, președintele juriului a propus includerea în palmares și aprecierea cu o medalie în rang de Aur a acestei lucrări, cu toate că era mai veche de cinci ani, și excluzându-l pe autor de la jurizare. Consider o notă bună faptul că cei 3 membri de juriu din afara țării au apreciat atât de mult această lucrare de maximafilie insistând pentru premiarea ei. Principalele medalii ale palmaresului sunt prezentate la pagina 29 din revistă, iar palmaresul detaliat se poate vizualiza accesând blogul <http://srmdvn.blogspot.ro>.

Alăturat: plicul special (Fig. 2), ilustrata maximă (Fig. 3), catalogul, diploma expoziției (Fig. 4), medalia (Fig. 5).

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Expozantul filatelist Teodor MELNIC la 90 de ani

Singurul filatelist român în viață care a participat la expoziția filatelică *Centenarul Mărcii Poștale Românești 1958*, Teodor Melnic a împlinit, pe 20 august 2015, frumoasa vârstă de 90 de ani. Timp de 50 de ani, în perioada 1958-2008, dl. Melnic a participat cu exponate tematice sau la clasa *open*, obținând nenumărate premii și medalii, dovedindu-se un expozant merituos.

Prima sa participare la o expoziție filatelică a avut loc chiar în anul 1958, la o expoziție locală din București, premergătoare expoziției *Centenarul Mărcii Poștale Românești 1958*. A participat cu un expонат tematic despre „Sindicatul din Republica Populară Română”.

În toamna aceluiași an 1958 a participat tot cu un expонат tematic „*Republica Populară Bulgaria*” la expoziția care va deschide „noua eră” a filateliei române „*Expoziția Centenarul Mărcii Poștale Românești 1958*”, expoziție cu participare internațională. Medalia de BRONZ obținută, care la acea dată avea o valoare filatelică mult mai mare decât astăzi, l-a consacrat în domeniul expozițional, permițându-i participarea la expozițiile internaționale.

În anul următor, 1959, cu noul expонат intitulat „*Istoria luptei antifasciste*” (al Doilea Război Mondial) a obținut prima medalie de ARGINT la expoziția filatelică internațională „*DEBRIA II*” din Berlin (RDG). Cu acest expонат mereu îmbunătățit a participat până în anul 1975 (inclusiv) la mai multe expoziții internaționale, obținând medalii de ARGINT la expozițiile: „*Sacsehausen 1961*” (Oranienburg-RDG), „*Melusina 1963*” (Luxemburg), „*Intermess III 1965*” (Leipzig-RDG), „*Balkanfila 1965*” (Varna-Bulgaria), „*50 ani Octombrie Roșu 1967*” (Karl Marxstadt-RDG), „*Moscova-București 1970*” (Moscova-URSS),

„*Citta di Cesena 1971*” (Cesena-Italia), de BRONZ-ARGINTAT la expoziția „*Socfilex 1975*” (Moscova), cât și mai multe medalii de BRONZ.

Schimbând titlul expонатului în „*Marea conflagrație a secolului XX*” expozantul Teodor Melnic a obținut alte trei valoroase medalii de ARGINT în perioada 1982-1985 la participările de la expozițiile: „*Socfilex 82*” (Sofia-Bulgaria), „*Socfilex 84*” (Wroclav-Polonia) și „*40 de ani de la victoria împotriva fascismului 1985*” (Moscova).

Schimbând pentru a doua dată titlul expонатului în „*Nimic nu este uitat*” filatelistul Teodor Melnic a obținut medalii de VERMEIL la expozițiile: „*URSS-România-Ungaria 1985*” (Moscova), „*RDG-România 1989*” (Berlin), de ARGINT MARE la expozițiile „*Italia 1998*” (Milano-Italia) și „*Bulgaria 1999*” (Sofia-Bulgaria), de ARGINT la expozițiile „*GENOVA 1992*” (Genova - Italia), „*Israel-România 1993*” (Tel-Aviv - Israel) și „*Singapore 1995*” (Singapore), de AUR la expozițiile „*75 de ani de la Marea Unire 1996*” (Alba Iulia), „*Filex Transsilvania 1994*” (Bistrița), „*Expoziția Filatelică Tematică 1999*” (Cluj-Napoca), „*Romfilex 96*” și „*România-Polonia 1997*” de la București.

În anul 2000, la expoziția România-Israel de la București a debutat la Clasa ONOARE cu un nou expонат „*Vlad Basarab Țepeș - Istorie și legendă*”. Cu acest expонат Teodor Melnic a participat la clasa *open* în perioada 2001-2008, obținând medalii de AUR la

expozițiile „*Salonul filatelic*” - București 2001 și 2002, „*Salonul Campionilor*” - București, „*85, respectiv 90, de ani de la Marea Unire*” - Alba Iulia 2003, 2008. După hotărârea FIP privind introducerea clasei *un panou* la expozițiile FIP, a fost primul din țară care a constituit o colecție în această clasă și a expus-o la patru expoziții FIP.

Cu toate că a obținut BRONZ la „*Espana 2004*”, „*Singapore 2005*”, „*Belgia 2006*” și BRONZ-ARGINTAT la „*Washington 2006*”, colecția și-a propus și a reușit să facă o bună propagandă a adevărului istoric privind personalitatea domnitorului Vlad Țepeș și maleficul „*Dracula*” creat de Bran Stoker.

Filatelistul Teodor Melnic a mai participat și cu alte exponate și la alte expoziții de mai mică sau mai mare amploare obținând și alte diplome, medalii și premii, având un palmares greu de egalat în ziua de azi, atât numeric, cât și valoric. Chiar dacă nu a mai expus personal de câțiva ani, totuși expонатul său dedicat lui Vlad Țepeș continuă să fie prezentat de un alt filatelist, căruia îi dă sfaturi pertinente și pe care îl ajută să îl țină „la zi”.

La mulți ani, domnule Melnic!

ing. Călin MARINESCU

Amintiri la aniversarea dlui Teodor Melnic Din nou în România *

Katsumasa WATANABE

Acum 25 de ani, în iunie 1989, fără să fi știut ceva despre Chiune Sugihara, am vizitat România în ultimele zile ale regimului Ceaușescu. Sosind în capitala București aflată sub dictatură, am văzut un grup mare de persoane la o stație de taxi și oamenii mergeau cu taxi-ul împreună cu alte persoane ce nu le cunoșteau. Era o lipsă constantă de benzină pentru că petrolul lor era exportat pentru a obține valută forte, deși România era singura țară producătoare de petrol din Europa de Est.

Eu, în calitate de colecționar de timbre românești, căutam timbrul „original” cu cap de bour emis în anul 1858 și care a devenit cunoscut prin filmul *Charade*. L-am căutat disperat în van o zi întreagă în București. În momentul în care aproape renunșasem, am putut obține informații despre o întâlnire a colecționarilor de timbre și eram așa de excitat.

Știind că sunt interesat de timbrele românești și că le colecționez, colecționarii au devenit imediat deschiși față de mine. În final, nu am putut găsi originalul, dar am primit *Catalogul Mărcilor Poștale Românești* de Kiriac Dragomir din partea dlui Melnic, unul dintre colecționari. Mi-am luat rămas bun de la el ca recunoaștere a prieteniei sale curajoase și altruiste, sub presiunea tiraniei, când era interzis să iei contact cu cetățeni străini.

La 25 de ani de atunci, în iunie 2014, am vizitat din nou România, în cadrul Grupului de studii *Chiune Sugihara*. Dl. Melnic a venit să mă vadă la hotel. Printr-o ceață de lacrimi ocazionale, acesta s-a bucurat din inimă de reîntâlnirea noastră, punându-mi pe piept ecusonul Federației Filatelic Române. Iar el, la vârsta de 89 ani**, și-a condus mai departe mașina, în noaptea soarelui de miezul nopții.

Sugihara, ca diplomat, a stat 10 ani, transferân-

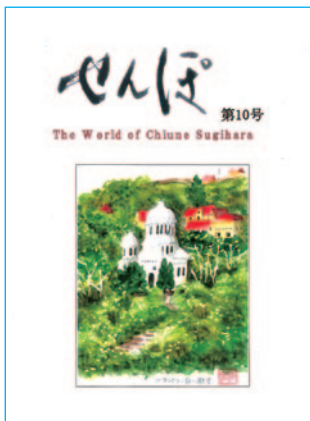
WHO IS WHO? Teodor Melnic s-a născut la 20 august 1925 la București. A fost student al Școlii Superioare de Cadre a Mișcării Sindicale (1956-1958), fiind al treilea absolvent din promoția sa.

De aproape 80 de ani se numără printre filателиști, fiind membru fondator (1958) al Asociației Filateliștilor din România - AFR, membru de onoare al Federației Filatelic Române - FFR. Promotor al clasei *open*, specializat în filatelie tematică și cu peste 65 expoziții în palmares.

Întâlnindu-l pe dr. Nicolae Tripcovici a luat inițiativa organizării unui cerc filatelic pe lângă Clubul Lucrătore-

Autorul alături de dl Teodor Melnic

du-se în mai multe țări din Europa, și-a petrecut 5 ani în România. Mi-am luat rămas bun de la România cu sentimentul că acum 25 de ani ar fi putut să arate urme ale zilelor când Sugihara a fost acolo, dacă l-aș

* Versiunea în limba română, prin amabilitatea dlui Teodor Melnic, a materialului *To Romania again* publicat de autor în buletinul *The World of Chiune Sugihara*, 2014, p.18

** azi 90 de ani

rilor din Consiliul Central al Sindicatelor din România. Aici s-a desfășurat la începutul anului 1958 una din ședințele Comitetului de organizare a *Centenarului Mărcii Poștale Românești*.

Temp de peste 40 de ani (1966-2008) a condus clubul filatelic *30 Decembrie*, port drapelul mișcării filatelic din București și din țară, devenit după 1989 Clubul filatelic independent *Nicolae Bălcescu*.

Acum la venerabila vârstă de 90 de ani are în suflet cinci personalități din filatelia românească: ing. Kiriac Dragomir, dr. ing. Marcel Șapira, ing. Ion Antoniu, dr. Nicolae Tripcovici și prof. Vsevolod Surjicov.

Căi ferate neconvenționale (I)

ing. Gabriel MĂRGINEANU

Calea ferată clasică (convențională) este mijlocul de transport terestru destinat circulației vehiculelor prin rulare pe șine - așa cum este explicat în dicționar. Sistemul de transport feroviar clasic se desfășoară prin circulația trenurilor de călători și marfă pe rețeaua de linii din fiecare țară cu legăturile internaționale. Deplasarea în sistemul convențional se bazează pe puterea vehiculului motor și pe baza simplei aderențe dintre roată și șină - metal pe metal, coeficientul de aderență maxim acceptat fiind de 0,3 (maxim în literatura tehnică 1/7), sau declivitatea de 30 mm/m. Se mai pot prezenta și unele amănunte în ce privește posibila circulație pe baza simplei aderențe, dar nu este necesar să dezvolt pentru ceea ce doresc să prezint în cele ce urmează.

Pe calea ferată neconvențională, rularea are loc tot pe șine dar sunt elemente în plus la vehiculul motor sau la forma de acționare a puterii pentru a se deplasa vehiculele pe declivități mai mari de 30 mm/m, folosind și simpla aderență sau numai simpla rulare. Definiția sau denumirea căii ferate neconvenționale are mai multe formulări, unele mai dezvoltate, dar cred că se înțelege mai bine sensul când se prezintă diferite soluții de realizare a transportului pe căile ferate neconvenționale. Se pot face o serie de clasificări a sistemului neconvențional, după diferite criterii, dar voi prezenta tipurile în raport cu piesele cu care pot ilustra o anumită soluție tehnică, constructivă.

O primă soluție tehnică a fost calea ferată cu cremalieră cunoscută cu denumirea *Rigibahn* - prima din Europa. Este construită între localitatea Vitznau situată la altitudinea de 439 m și punctul final denumit Rigi Kulm, situat la altitudinea de 1.752 m, declivitatea maximă fiind de 250 mm/m. A fost dată în funcțiune la 23 mai 1871. Pe tot traseul este montată șina cu cremalieră, la locomotiva cu abur (apoi la vehiculul motor) roata dințată este verticală și se angrenează cu cremaliera realizând deplasarea fără a se utiliza și simpla aderență. Prima locomotivă cu abur care s-a utilizat pe această linie după inaugurare, avea cazanul vertical așa cum se observă în imaginea de pe maxima redată în Fig.1. Ulterior s-au fabricat locomotive cu abur cu cazanul orizontal clasic și pentru a se menține nivelul apei peste plafonul cutiei de foc, locomotiva avea astfel conceput șasiul încât cazanul avea o poziție aproximativ orizontală în timp ce parcurgea traseul cu înclinație mare, cum se observă în imaginile ce le prezint.

Astfel de locomotive au fost utilizate pe mai multe linii. Pe linia cu cremalieră de la Montanvers (Franța) se pleacă de la Chamonix (altitudinea 1.042 m) și se ajunge la Montanvers (altitudinea 1.913 m) unde se admiră Marea de Gheață. Se parcurge o distanță de 5,1 km pe care declivitatea maximă este de 220 mm/m. Linia a fost inaugurată la 29 mai 1909 (Fig. 2).

Și în munții Tatra s-a construit o linie cu cremalieră deschisă circu-

Fig. 2: C.p.i. cu înscrisul pe partea imaginii „25107.c - Chamonix - Chemin de Fer du Montanvers - Mer de Glace”, Edition Hassler - Chamonix, nedată, necirculată

lației la 30 iulie 1896. Linia s-a construit când zona era pe teritoriul maghiar, în prezent fiind pe teritoriul slovac. Punctul de plecare este din Stația Csorba, azi Štrba, la altitudinea de 896 m, de pe linia de cale ferată Košice-Bohumín. Lungimea liniei este de 4 km și are declivitatea maximă de 127 mm/m. Punctul cel mai înalt este la stațiunea balneară Štrbské Pleso, la o diferență de nivel de 444 m. În Fig. 3 este redată o imagine de pe traseul acestei linii.

Prima linie cu cremalieră din lume a fost realizată pe muntele Washington, New Hampshire, Statele Unite ale Americii, ▶▶▶

Fig. 1: Maximă realizată la 3 mai 1983 când a apărut emisiunea de mărci poștale „Europa” în Elveția, cu două valori din care una cu „Calea ferată cu cremalieră a inginerului Niklaus Riggenbach (1817 - 1899)” care are în imagine ca și pe suport, locomotiva nr. 7 cu cazan vertical fabricată în anul 1873 cu numărul 1 de fabricație la Schweizerische Locomotiv & Maschinenfabrik la Winterthur (Elveția) (după placa de pe locomotivă). Este și o aniversare a locomotivei - 110 ani de la fabricație care în anul 1996 a fost restaurată și a fost pusă în funcțiune cu ocazia aniversării a 150 de ani de la inaugurarea primei linii de cale ferată din Elveția. Suportul are ca date de identificare - PTT 1983, nu este circulată.

Fig. 3: C.p.i. cu înscrisul pe partea imaginii „Tátra: Csorbatői fogaskerekű vasút. Csorber - See Zahnradbahn.”, editată Cattarino S. *utóda Földes Samu kiadásá, Eperjes. Minden jog fentartva 1917 - 194 sz. Neumann Siegfried festménye után. Nu este circulată.*

Fig. 5: C.p.i. Pilatus, *Die steilste Zahnradbahn der Welt, 02432*, editată de Globrotter GmbH und Dias, 6000 Luzern, nedatăta, necirculată

inaugurată în luna iulie 1869. Lungimea liniei este de 4,8 km cu o declivitate medie de 250 mm/m, cea mai mare fiind de 374 mm/m și pleacă de la altitudinea de 820 m

Fig. 4: C.p.i., N - 4566 Mt. Washington Cog Railway, White Mountains, New Hampshire, editată Pub. by Russ White Enterprises, Rindge, N.H. 03461, necirculată

iar punctul final este situat la altitudinea de 1.917 m. Șina care angrenează roata dințată este formată din bare și nu cu dinți. O imagine de pe traseul liniei este redată în Fig 4.

Pentru mine ca și pentru toți care cunosc astfel de construcții, constituie o admirație pentru întreprinzătorii care au avut curajul (pe lângă finanțe) să realizeze aceste linii în anii respectivi, care au avut ca prim scop doar turismul, să poată ajunge pe înălțimea munților și cei care nu pot parcurge traseele dificile, ca să poată admira priveliști minunate, emoționante. Este o dovadă și a învingerii naturii de către om prin soluțiile tehnice adaptate la terenul respectiv.

O soluție ingenioasă pentru parcurgerea unor declivități mai mari este cea realizată pe linia cu cremalieră de pe Muntele Pilatus (a se vedea imaginea de pe *coperta 1*). La angrenarea roții dințate poziționată vertical pe cremalieră (cu dinți sau bare) de pe liniile cu declivități mari, se poate ivi fenomenul de cabraj și să nu se mai realizeze angrenarea, cu efecte neplăcute. Pe linia cu cremalieră de pe Muntele Pilatus (Elveția) care are declivitatea maximă de 480 mm/m - cea mai mare din lume, la vehiculul motor sunt două roți dințate poziționate orizontal iar șina cu cremaliera este dublă, cu dinții orizontali spre exterior, în ambele părți. Angrenarea se face pe ambele cremaliere, orizontal, care asigură o stabilitate mare în deplasare și la opriri sau în cazul unor furtuni puternice laterale, care se pot ivi la astfel de înălțimi. Această soluție de angrenare este denumită *sistemul Locher*, după

numele inginerului care a inventat-o. Linia, în lungime de 4,27 km, a fost inaugurată la 4 iunie 1889 și pleacă din localitatea Alpnachstad (altitudinea de 440 m) de lângă Lacul Lucerna și ajunge la Pilatus Kulm la altitudinea de 2.073 m, unde sunt amenajări pentru relaxare, odihnă, cazare. Pe parcurs este o stație și 6 tunele de lungimi scurte, linia cu traversele fiind prinse direct de roca muntelui. Nu funcționează pe timp de iarnă (decembrie - aprilie). Prudență există și pe celelalte linii de munte atunci când condițiile atmosferice sunt neprielnice - ploi abundente cu furtuni, ninsori abundente sau viscole. Admirând traseul liniei de pe imaginea din Fig. 5, ne putem imagina adrenalina care se adună și trebuie domolită la amenajările de la Pilatus Kulm.

Tot la liniile cu cremalieră cu roata dințată montată vertical la vehiculul motor, pentru asigurarea unei angrenări permanente, s-a realizat așa-denumitul *Sistem Abt* după numele inginerului elvețian Roman Abt care a inventat soluția tehnică. Sunt de fapt 2 roți dințate paralele la locomotivă, cu dinții decalajați, care se angrează pe șina cu cremalieră cu două rânduri de dinți montate între șinile pe care rulează roțile vehiculelor. Un astfel de sistem este la locomotivele care s-au utilizat la remorcarea trenurilor pe linia de cale ferată din țara noastră, Subcetate - Bouțari - Sarmisegetuza - Caransebeș inaugurată la 18 decembrie 1908 unde, pe porțiunea Bouțari - Sarmisegetuza în lungime de 19 km, cu declivitatea maximă de cca 50 mm/m, linia este cu cremalieră.

Fig. 6: C.p.i. cu text pe partea imaginii - Üdvözlet a Kárpátokból - Gruss den Karpathen, editată - 107 X.J. Bp. Törv. védve 1917 / 21 Bc., circulată în luna august 1920

Fig. 7: C.p.i. - Locomotiva CFR 40.007 D, tip 1D1-n2(4)zz, construită de Wiener Lokomotivfabriks - A.g. Florisdorf (1908) pt. linia cu cremalieră Subcetate - Boușari; viteza maximă 40 km / oră, iar pe linia cremalieră (sistem ABT) 12 km / h. Remiza Subcetate 1988, editată de Gruparea Filateliceă Feroviară Reg. CFR Timișoara, necirculată

Fig. 8: C.p.i. cu text pe partea imaginii - Le Chemin de fer des Rochers de Naye; pe partea adresantului - Train descendant pres de Caux 8 G - N, editată BVA, av. de Provence 16, 1000 Lausanne, nedată, necirculată

Fig. 9: C.p.i. - Schafbergbahn Dampf - Zahnradlokomotive 999.203 (prescurtat și tradus de autor - ecartament 1.000 mm, sistem Abt, fabricată cu nr. 5687 în 1996 la firma SLM din Wintenthur), editor firma „REIJU”, nedată, necirculată

Imaginea din Fig. 6 este de pe această linie pe care s-a întrerupt circulația trenurilor în anul 1994 și definitiv în anul 1998. Locomotivele pot fi identificate după modul cum sunt cuplate roțile și alte piese de angrenare (Fig. 7).

Linii de cale ferată cu cremalieră sistem Abt se întâlnesc și pe linii ce urcă pe munți.

Astfel este linia cu cremalieră de la Rochers de Naye (Fig. 8) care s-a deschis în anul 1892. Punctul de plecare este la Montreux (Elveția) și cel final la Rochers de Naye la altitudinea de 1.970 m, după 10,3 km, cu o declivitate maximă de 220 mm/m. Și pe această linie, locomotiva avea

astfel conceput șasiul încât cazanul avea o poziție aproximativ orizontală în timp ce parcurgea traseul cu înclinație mare.

În Austria, o linie cu cremalieră sistem Abt, este cea denumită Schafbergbahn, situată între punctele St. Wolfgang (altitudine 542 m) și Schafbergspitze (1.732 m altitudine), în lungime de 5,85 km cu o declivitate maximă de 260 mm/m. Circulația pe această linie a început în anul 1893 și s-au folosit pentru remorcarea locomotive cu sistem Abt (Fig. 9).

Singura linie cu cremalieră de pe teritoriul britanic este cea din nord-vestul Țării Galilor, între punctele Llanberis și Snowdon. Locomotivele au sistem Abt. Linia

care s-a deschis în anul 1896, are o lungime de 7,6 km și declivitate maximă de 220 mm/m (Fig. 10).

O altă soluție generală pentru traseele cu declivități mari este cea a funicularelor feroviare. Traseele sunt mai scurte, drepte sau cu curbe cu raze mai mari. Deplasarea vehiculului se face cu ajutorul cablurilor care sunt acționate prin mai multe modalități. Sunt cunoscute o serie de localități unde sunt linii cu declivități mari, care la începutul activității au folosit cablurile pentru tracțiunea vehiculelor (cabinelor) acționate de motoare cu abur sau cu cai, dar nu s-a extins.

O soluție ieftină pentru ►►►

Fig. 10: C.p.i. cu text pe partea imaginii - North Wales The train on Snowdon, C 358, editată de Judges Limited. Hastings. England, nedată, scrisă dar necirculată

Fig. 11: C.p.i. Nerobergbahn Wiesbaden, verso - Die Nerobergbahn in Wiesbaden - eine Attraktion seit 1888, editată Verein der Freunde und Förderer der Nerobergbahn, nedată, necirculată

Fig. 12: C.p.i. cu text pe partea imaginii - 219 Paris (XVIII) - Le Funiculaire et la Basilique du Sacré - Coeur de Montmartre. - LL., fără date de identificare (Carte Postale despărțită în Correspondance și Adrese), nedată, necirculată

deplasarea vehiculelor pe liniile cu funicular feroviare, a fost utilizarea apei. Aceste trasee aveau două linii - pe una urca o cabină în timp ce pe cealaltă, cobora altă cabină, cabinetele fiind legate între ele prin cablu acționat de un tambur situat la partea superioară. Sub podeaua cabinelor se afla un rezervor care se umplea cu apă la cabina ce cobora și prin gravitație și prin legă-

tura cu cablu, ridica cealaltă cabină. La cabina ce urca, se golea rezervorul de apă, intrând călătorii. Liniile aveau montate pe mijlocul dintre șine o cremalieră și cabinetele (vehiculele) aveau roată dințată montată vertical care erau în permanență angrenate, fără a participa la deplasare ci pentru reglarea vitezei prin acționarea de către mașinistul ce însoțea fiecare cabină. La cabina de sus, care cobora, se introducea în rezervor apă iar în cea de jos se scotea apa. Prin pompare, se trimitea apa care se scotea de la rezervorul cabinete de jos într-un rezervor în partea de sus de unde se umplea rezervorul cabinete ce urma să coboare. S-au folosit sisteme de informare astfel ca în raport cu numărul călătorilor, să se umple rezervorul cu apă de la cabina de sus, pentru ca viteza la coborâre să nu crească prea mult și să se acționeze moderat frânarea cu dispozitivul cu cremalieră.

Inițial, acest sistem de deplasare a cabinelor funicularului feroviar s-a folosit la funicularul feroviar de la Wiesbaden care a fost dat în folosință la 25 septembrie 1888. Traseul este în lungime de 438 m, cu declivitatea maximă de 260 mm/m. Traseul are și o curbă cu rază mare, cablul fiind trecut și dirijat prin roțile montate pe traseu. Se dorea să se modernizeze anterior celui de al Doilea Război Mondial, dar a fost recondiționat și se utilizează și în prezent soluția cu apa în rezervoarele de la cabinetele funicularului. Ca o modernizare poate fi considerată

folosirea pentru pomparea apei de la punctul de jos la cel de sus, a unei pompe acționată cu motor electric și pentru comunicare, sunt mijloace moderne, sau se reglează cantitatea de apă în raport cu numărul călătorilor, prin sisteme electronice. De remarcat în imaginea de pe acest traseu din Fig. 11, că vehiculele au amenajate băncile din interior sub formă de scară pentru o călătorie comodă.

La 13 iunie 1900 a fost inaugurat funicularul feroviar de la Biserica Sacré - Coeur din Montmartre (Paris), înainte de a se construi cunoscutele scări de acces. Principiul utilizării apei în rezervoarele de sub podeaua cabinelor s-a utilizat până în anul 1935 când tamburul pe care se înfășoară cablul a fost acționat de un motor electric, așa cum funcționează și în prezent. În Fig. 12 este o imagine a funicularului anterior construirii scărilor. Traseul are o lungime de 108 m și diferența de nivel este de 36 m, declivitatea fiind de 325 mm/m. Frânarea este asigurată de mașinistul care însoțește fiecare cabină, cu sistemul roată dințată - cremalieră. Până în 1935, cabinetele aveau în interior scaunele așezate în scară, dar după electrificarea deplasării, cabinetele au o construcție mai deosebită în care podeaua este orizontală permanent la deplasarea pe traseu.

Și la Bad Ems (Germania) s-a construit și dat în folosință un

continuare la pag. 11

Emisiunea provizorie Cluj 1919 - (I)

László KÁLLAI

Cluj 1919 provisional issue - (I)

Elemente de istorie, inclusiv poștală

La sfârșitul Primului Război Mondial harta lumii a fost redesenată. Acest proces este redat cu fidelitate și în filatelia. Sumedenia de mărci poștale cu supratipar (marcarea unor ocupații militare, a schimbării valorii nominale, a destinației, a schimbării formei de guvernământ, a schimbării administrației poștale utilizatoare) realizate de administrațiile poștale ale statele formate în centrul și estul Europei după destrămarea Imperiului Austro-Ungar definește istoria poștală a deceniilor doi respectiv trei ale secolului trecut. Schimbările politico-militare ale acelor ani tulburi au creat adevărate rarități filatelice, dar și recorduri greu de egalat (de exemplu marca de 2 fillér a emisiunii *Secrători-Parlament* (Arató-Parlament) din 1916 (Mi #190), care este considerată marca supratipărită în cel mai mare tiraj din istoria mărcilor poștale - este vorba de un număr de 2.903.770 mărci poștale la care se adaugă tirajele „emisiunilor locale sau particulare” care în realitate au fost realizări neautorizate de vreo administrație poștală și au avut scop pur speculativ¹).

O scurtă cronologie a emisiunilor apărute la sfârșitul Primului Război Mondial se prezintă în paginile 9 și 10 ale revistei (versiunea engleză poate fi consultată în lucrarea citată²). Materialul a fost publicat de reputatul filatelist Csaba László Kóhalmi în revista *The News of Hungarian Philately*, editată de *Society for Hungarian Philately* din SUA. Lista conține toate emisiunile, inclusiv cele speculative care atât eu, autorul cât și echipa editorială a revistei noastre nu le considerăm piese filatelice și nici nu recomandăm colecționarea lor. Conținutul tabelului a fost tradus și adaptat, dar am încercat să păstrez cât mai bine conținutul inițial, conceput de autor.

Fără să intru în amănunte despre geneza emisiunii provizorii³ *Cluj - 1919* consider important să menționez că pe parcurs s-au purtat multe discuții privind tipul acestei emisiuni. A fost definită ba una locală, ba una de ocupație sau una provizorie. Definirea tipului emisiunii a făcut-o și Kóhalmi care în articolul său² a ținut să precizeze că *supratiparele Cluj erau menite a fi o emisiune „de ocupație”, dar le-a fost acordată valabilitate poștală pe tot teritoriul României Mari.* ▶▶▶

¹ Calcul făcut de autor pe baza lucrărilor lui dr. ing. Marcel Șapira și Christopher E. Brainard

² Kóhalmi, Csaba L. - Follow-up to the Semantics: „Occupation” vs. „Local” Issues of 1918-1921 Article, *The News of Hungarian Philately*, Society for Hungarian Philately, 2000, vol. 31, nr. 4, p. 26, Mukilteo WA, USA

³ În definirea tipului emisiunii am considerat cea mai potrivită sintagma folosită și de dr. ing. Marcel Șapira, - emisiune poștală provizorie -, având în vedere faptul o astfel de emisiune „este realizată în condiții de urgență, pusă în circulație în mod excepțional, pentru un timp limitat, în vederea acoperirii nevoilor de francare până la apariția unor emisiuni poștale definitive” (Dănescu, Marcel - *Filatelia de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București 1987, pag. 115)

Elements of history and postal history

At the end of the WWI the world map was rewritten. This process is also reproduced with fidelity in philately. The amount of postage stamps with surcharge (denoting some military occupations, changes of face values, destination, form of government, change of the user postal administration) realized by the postal administrations of the states formed in Eastern or Central Europe after the breakup of Austro-Hungarian Empire defines the postal history of the second and third decades of the last century. The political and military changes of those troubled years created real philatelic rarities but also records hardly equalled (e.g. the stamp of 2 fillér Harvesters - Parliament (Arató-Parlament) from 1916 (Mi #190), which is considered the stamp surcharged in the greatest run-printing of the postage stamps history - it's about 2,903,770 to which is added the run-printings of the “local and private issues” which were in fact unauthorized by any postal administration and had purely speculative purpose¹).

A brief timeline of the issues from the WWI is presented at the pages 9 and 10 of the magazine (the English version may be consulted in the cited work²). The work was published by the famous philatelist Csaba László Kóhalmi in *The News of Hungarian Philately* magazine, issued by *Society for Hungarian Philately* from USA. The list contains all issues, including those speculative ones, which are not considered, by me, the author, and also by the editorial team of our magazine, philatelic items and do not recommend their collecting. The table content was translated and adjusted, but I tried to keep, as much as I could, the initial content conceived by the author.

Without detailing the genesis of the provisional issue³ *Cluj 1919* I consider that it's important to mention that many discussions were held regarding the type of this issue. It was defined as either a local one or an occupation or provisional one. The definition of the issue was made also by Kóhalmi, who, in his article², wanted to make clear that *Cluj surcharges were meant to be an “occupation” issue, but it was conferred postal validity for them on the entire territory*

¹ Calculation made by the autor based on the studies of PhD Marcel Șapira and Christopher E. Brainard

² Kóhalmi, Csaba L. - Follow-up to the Semantics: „Occupation” vs. „Local” Issues of 1918-1921 Article, *The News of Hungarian Philately*, Society for Hungarian Philately, 2000, vol. 31, nr. 4, p. 26, Mukilteo WA, USA

³ To define the title of the issue I consider the most appropriate collocation that used by PhD Marcel Șapira also - provisional postal issue - having in view the fact that such an issue “is made in emergency conditions, exceptionally launched into circulation, for a limited period of time in order to satisfy the needs for franking until the release of some definitive postal issues” (Dănescu, Marcel - *Filatelia de la A la Z / Philately from A to Z*, Sport-Turism Publishing House, Bucharest 1987, p. 115)

Instituție/persoană emitentă	Localitate/Regiune	Data emiterii	Tipul emiterii	Statul
Consiliul Național Croat	Regatul autonom Croația-Slavonia	18 noiembrie 1918	stat succesor	JU
reverendul P. Jehlicska, emisiune speculativă	Budapesta - supratipar <i>Slovenska Posta</i>	noiembrie 1918	local	CS
Consiliul militar interaliat	Fiume, supratipar pe mărci poștale maghiare	2 decembrie 1918	ocupație / tranzitoriu către statul succesor	FI
Emisiune particulară (speculativă)	Viena - supratipar <i>Respublica Cesko-Slovenska</i>	1919	local	CS
Dr. Vavro Srobar, ministrul Consiliului Național Slovac	Praga - Emisiunea Srobar pusă în circulație în localitățile riverane lacului Csorba, Slovacia	ianuarie 1919	local	CS
Consiliul militar interaliat	Fiume, emisiune de mărci poștale cu design propriu	ianuarie 1919	stat succesor	FI
Ensign Gobcevic, ofițer al armatei sârbe, emisiune speculativă	Muraszerdahely (Mursko Središće), Croația	3 ianuarie 1919	local	JU
Count Matzenau, emisiune speculativă	Pártosfalva (Prosenjakovci), Slovenia	ianuarie 1919	local	JU
Armata sârbă, emisiune speculativă	Zombor (Комбор/Sombor), Serbia	8 februarie 1919	local	JU
Armata sârbă, emisiune speculativă	Ada (Ада/Ada), Serbia	15 februarie 1919	local	JU
Rezsó Valic, emisiune speculativă	Csáktornya (Čakovec), Croația	24 februarie 1919	local	JU
Armata română (?), emisiune speculativă	Nagyszeben (Sibiu), România	15 martie 1919	local	RO
Jean Oddor, comerciant filatelic, București, emisiune speculativă	Borosjenő (Ineu), România	1919	local	RO
Armata franceză	Arad (Arad), România	5 mai 1919	ocupație	RO
Armata sârbă	Baranya I. (Baranja), Croația	5 mai 1919	ocupație/autoritățile maghiare nu le-au recunoscut	UN
Armata sârbă	Temesvár I. (Timișoara), România	5 mai 1919	ocupație	RO
Lajos Varjassy, ministrul comerțului, cu acceptul armatei franceze	Szeged (Seghedin), Ungaria	26 iunie 1919	ocupație	UN
Armata sârbă	Temesvár II (Timișoara), România	1 iulie 1919	ocupație	RO
Armata sârbă, emisiune speculativă	Bácszenttamás (Србобран/Srbobran), Serbia	25 iulie 1919	local	JU
Administrația poștală maghiară	Bánát-Bácska (Banat-Bacica), Ungaria, Serbia și România	27 iulie 1919	local	RO
Dirigintele poștei cu acordul Direcției Poștale Timișoara	Нотокбálványos (Баваниште/Bavaniște), Serbia	între august 1919 și ianuarie 1920	local	JU
Dirigintele poștei, emisiune speculativă	Fehértemplom (Бела Црква/Bela Crkva), Serbia	august 1919 (?)	local	JU
Locotenent Svetec hadnagy (armata sârbă) emisiune speculativă	Belatinc (Beltinci), Slovenia	august 1919	local	JU
Administrația poștală română	Kolozsvár (Cluj), România	3 august 1919	ocupație / tranzitoriu către statul succesor	RO
Armata sârbă, emisiune speculativă	Pancsova (Панчево/Pančevo), Serbia	5 august 1919	local	JU
Armata română	Temesvár III. (Timișoara), România	17 august 1919	ocupație / tranzitoriu către statul succesor	RO
Armata sârbă, emisiune speculativă	Lendvasárhely (Dobrovnik), Slovenia	22 august 1919	local	JU
Armata română, emisiune speculativă	Budapest (Budapesta), Ungaria	octombrie 1919	local	HU
Administrația poștală română	Nagyvárad (Oradea), România	26 octombrie 1919	ocupație / tranzitoriu către statul succesor	RO
Emisiune speculativă	Baranya III. (Baranja), Croația	octombrie 1919	local	HU

Armata română	Debrecen I. (Debrefin), Ungaria	20 noiembrie 1919	ocupație	UN
Administrația poștală cehoslovacă	supartipar <i>Posta Ceskoslovenska</i>	12 decembrie 1919	stat sucesor	CS
Armata sârbă	Baranya II. (Baranja), Croația	15 decembrie 1919	ocupație/autoritățile maghiare nu le-au recunoscut	JU
Armata sârbă, emisiune speculativă	Perlak (Prelog), Croația	22 decembrie 1919	local	JU
Armata română	Debrecen II. (Debrefin), Ungaria	23 decembrie 1919	ocupație	UN
Maiorul Constantin Boboiceanu (Armata română) emisiune speculativă	Debrecen (Debrefin), Ungaria	martie 1920	local	UN
Dirigintele poștei, emisiune speculativă	Villány, Ungaria	1920	local	UN
Trupele insurgente din Vestul Ungariei (emisiune speculativă exceptată pentru francarea trimerilor poștale)	Lajtabánság (Leitha-Banat), Austria	între 4 septembrie și 21 decembrie 1921	local	AU
Emisiune speculativă	Gyanafalva (Jennersdorf), Austria - realizat în Graz pe mărci poștale maghiare	1921	local	AU
Emisiune speculativă	Orvidék, (Burgenland), Austria - pe mărci poștale austriece	1921	local	AU

Aș completa cu o observație, a doua parte a remarcii lui Köhalmi, și anume administrația poștală română, deși a avut mare nevoie de mărci poștale în acele luni, totuși prin supratipărirea anapoda (de exemplu valori nominale care nu au avut nici o legătură cu tarifele poștale în vigoare) mă face să cred că în afara intereselor poștei realizatorii emisiunii au urmărit și niște interese veroase.

Introducerea studiului

La realizarea supratiparului *Emisiunea provizorie Cluj (1919)*, pe mărcile poștale maghiare aflate în dezoilele poștei din Cluj, au fost folosite 100 de clișee dispuse în zece rânduri și zece coloane. Supratiparul a fost realizat pe emisiunile poștale maghiare: 1913 - *Mărci pentru ziare* (Hírlapbélyeg), 1913 - *Inundația I* (Árvíz I.), 1916 - *Secerători cu cifre albe* (Fehérszámú arató), 1916 - *Imprimate urgente* (Sürgös), 1916 - *Casa de economii* (Postatakarékpénztári bélyeg), 1916 - *Timbre de binefaceri III* (Hadisegély III.), 1916 - *Secerători-Parlament* (Arató-Parlament), 1918 - *Carol-Zita* (Károly-Zita), 1914 - *Porto cu cifre negre* (Zöldportó V.) și 1915 - *Porto cu cifre roșii* (Pirosszámú zöldportó)⁴. Cele 100 de clișee nu sunt perfect identice, fiecare dintre ele având o serie de caracteristici prin care se poate stabili locul său în coală. Acest aspect se referă atât la microsemnele monogramei cât și la anatomia, topologia și tipologia literelor folosite pentru cuvintele ce reprezintă unitatea, respectiv subunitatea monetară. Pozițiile celor 100 de clișee ce au format planșa tipografică nu au fost modificate în timpul etapelor tehnologice (schimbarea inscripției privind valoarea

⁴ Imréné, Bölcskei; András, Dabóczy; Attila, Dobó; Gábor, Visnyivszki; Gábor, Voloncs - *Magyar posta- és illetékbélyeg katalógus 2008*, Philatelica Hungarica Kft. Budapest, Magyarország, 2008

of Great Romania. I need to add at the second part of Köhalmi's remark regarding the Romanian postal administration in great need of postage stamps during those months, that by wrongly surcharging (e.g. face values without any connection with the postal rates in force) the producers of the issue had, except the Post's interest, some money interests.

Introduction of the work

For making the surcharge *Cluj provisional issue (1919)* on the Hungarian stamps from the deposits of the Post Office in Cluj were used 100 cliches arranged in 10 rows and 10 columns. The surcharge was made on the Hungarian postal issues: 1913 - *Stamps for newspapers* (Hírlapbélyeg), 1913 - *Flooding I* (Árvíz I.), 1916 - *Harvesters with white figures* (Fehérszámú arató), 1916 - *Pressing printing* (Sürgös), 1916 - *Savings House* (Postatakarékpénztári bélyeg), 1916 - *Beneficence stamps III* (Hadisegély III.), 1916 - *Harvesters-Parliament* (Arató-Parlament), 1918 - *Carol-Zita* (Károly-Zita), 1914 - *Porto in black figures* (Zöldportó V.) and 1915 - *Porto in red figures* (Pirosszámú zöldportó)⁴. Those 100 cliches are not perfectly similar, each of them having a series of particularities allowing the determination of its place in the sheet. This aspect refers to the micro signs of the monogram and also to the anatomy, topology and typology of the letters used for the words representing the monetary unit and the sub-units. The positions of those 100 cliches which have formed the printing board were not changed during the technological stages (the change of the inscription regarding the face value or the cleaning of the board) so the identification of the place in the sheet could be easiest by establishing the specific micro signs of the monogram.

nominală sau curățirea planșei), astfel că identificarea poziției în coală se poate face cel mai ușor prin stabilirea microsemnelor specifice monogramelor.

Cea mai ușoară identificare a poziției în coală a mărcilor se poate face prin recunoașterea microsemnelor clișeului aferent. Această metodă este extrem de folositoare pentru identificarea pieselor false. Prima lucrare în acest sens a fost publicată în 1935 de sibianul dr. Béla Szalay⁵. Folosirea metodologiei lui Szalay pentru identificarea falsurilor prin definirea locului unei mărci în coală este una sigură și eficientă. În studiul prezent nu voi repeta studiul lui Szalay, ci folosind tehnicile moderne (sibianul nu beneficia la vremea respectivă de soluții ale tehnologiei informației) voi prezenta soluții simple și eficiente necesare celor care doresc să studieze această emisiune.

Astfel, microsemnele specifice celor 100 de clișee ale monogramelor le voi prezenta folosindu-mă de studiul anatomiei, topologiei și tipologiei literelor folosite în cuvintele REGATUL ROMANIA, respectiv abrevierea PTT. De asemenea voi prezenta geometria literelor cifrului regal, unghiurile segmentelor dublului cerc, caracteristicile celor două stele, precum și raportul acestor elemente unul față de celălalt. De asemenea, voi prezenta un mic arsenal de șabloane necesare pentru măsurarea arcului cuvintelor REGATUL respectiv ROMANIEI, a distanțelor între cele două cuvinte, distanța între semnele și elemente grafice.

Pentru realizarea studiului am recurs la analiza a peste 200 de coli, provenind de la valorile nominale supratipărite în diferite etape ale operațiunii tipografice.

⁵ Szalay, Adalbert Béla, *Höhere Philatelie die Philatelie der Zukunft*, Nagyszében, România, 1935

Căi ferate neconvenționale (I)

urmare de la pagina 7

funicular feroviar pe principiul rezervoarelor cu apă sub cabine. A fost inaugurat la 5 iunie 1887 și are o lungime a traseului de 452 m, o diferență de nivel de 80 m, declivitatea maximă fiind de 545 mm / m (Fig. 13). Pentru frânare se folosește sistemul cu cremalieră, manipularea fiind asigurată de mașinistul care se află la fiecare cabină. Amenajarea băncilor din interiorul cabinelor era sub formă de scară. Se pleca din Bad Ems și punctul superior este denumit Malberg unde s-a construit un hotel, linia purtând

deumirea Malbergbahn (calea ferată Malberg). A funcționat în mod corespunzător până în anul 1979 când, având uzuri avansate, funicularul nu a mai fost utilizat, costurile renovării fiind apreciable iar solicitările de transport scăzute. În prezent amenajările și cabinetele au un grad mare de degradare.

Fig. 13: C.p.i. cu text pe partea imaginii - Bad Ems. Malbergbahn și Wagen der Malbergbahn, editată - 6996 Heliocolorkarte von Ottmar Zieher, München, circulată în anul 1913

Bibliografie:

- [1] Popescu, Ilie - *Căi ferate - Transporturi clasice și moderne*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987
 [2] Pagini de pe internet pentru liniile ferate neconvenționale menționate în text
 [3] c.p.i. din colecția autorului

FILEX TRANSSILVANICA ediția a XXI-a, Bistrița 2015 - Festivalul Internațional de folclor - „Nunta Zamfirei”

Mircea CALU

Sub semnul și jubileul *Festivalului Internațional de Folclor „Nunta Zamfirei”*, aflat la ediția cu numărul 20, s-a desfășurat Expoziția filatelică națională cu participare internațională FILEX TRANSSILVANICA ediția a XXI-a, dedicată acestui mare eveniment cu rezonanță și impact pe două continente.

Expoziția desfășurată pe 202 fețe de panou a fost deschisă în sala de spectacole a Cercului Militar Bistrița și la Galerile CASA CU LEI.

Beneficiind de sprijinul Primăriei și Consiliului Local, Centrului Cultural Municipal „George Coșbuc” și al Conducerei Brigazii 81 Mecanizată „G. Grigore Bălan” Bistrița expoziția a fost un succes, având un impact deosebit asupra numeroșilor vizitatori.

Vernisajul a avut loc la Galerile CASA CU LEI în prezența d-lui prof. dr. Dorel Cosma, președintele Uniunii Mondiale de Folclor I.G.F., directorul Centrului Cultural „George Coșbuc” Bistrița însoțit de grupuri folclorice din țările participante la Festivalul Internațional de Folclor (Fig. 1).

Exponatele prezentate la clasa de filatelie, maxifiliele, cartofilie cât și la clasa de literatură au fost de o deosebită valoare și calitate, dovadă fiind numărul mare de medalii superioare oferite de exigentul juriu. Juriul avându-l ca președinte pe dl. Dan Dobrescu și membrii pe prof. Mihai Semenov, prof. Nicolae Salade, Marius Muntean, Bogdan Butnariu, iar ca secretar pe Ion Stancu, a avut o sarcină dificilă în stabilirea unei ierarhii cât mai obiective. S-au acordat următoarele distincții: medalii de Aur - 5; Vermeil mare - 1; Vermeil - 13; Argint - 8; Bronz-argintat - 1; Bronz - 8, iar la clasa de literatură s-au acordat: medalii de Aur - 3; Vermeil mare - 4; Vermeil - 2; Argint mare - 1; Argint - 1. S-au remarcat exponatele medaliate cu Aur ale d-lor dr. Ioan Daniliuc, Claudiu Doros, av. Leon Iancovici, Mircea Calu, Nicolae Stan, iar la clasa de literatură ale d-lor Romeo Alexandrescu, Aurel Maxim, Constantin Pașilea. Toate titlurile sunt prezentate în palmaresul expoziției (a se vedea pagina alăturată).

Datorită d-lui dr. Ioan Daniliuc, maestrul machetărilor, s-au editat următoarele materiale: două plicuri ocazionale (Fig. 2 și Fig. 3), o medalie (Fig. 4), o ilustrată maximă cu George Coșbuc (Fig. 5), 4 viniete tematice divers colorate, precum și diplome, catalog, afișe, toate realizate la Imprimeria Transilvania Print, de o calitate ireproșabilă. Toate acestea au fost oferite participanților, alături de câte un clasor filatelic. Au fost oferite de asemenea premii speciale în cărți și obiecte de artă din partea d-lor Dan Dobrescu, gl (r) Vasile Doros, av. Leon Iancovici, Alexandru Țogorean.

Vernisajul s-a încheiat cu prezentarea palmaresului într-un cadru festiv la o masă comună unde s-au depănat amintiri și s-au pus la cale planuri de viitor.

Vă așteptăm și în anul 2016 la FILEX TRANSSILVANICA ed. a XXII-a, dedicată Jocurilor Olimpice cu tematica: SPORT ȘI TURISM.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

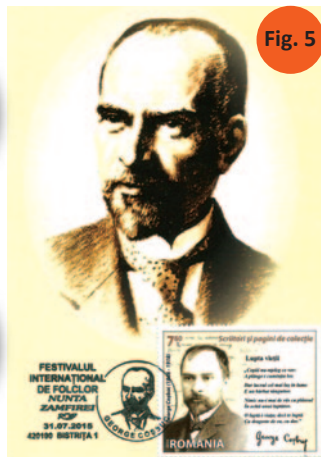

Fig. 5

Palmares expoziție filatelică națională FILEX TRANSILVANICA ediția a XXI-a

Medalie	Nume & prenume	Titlu exponat	Clasa
Hors	Butnariu Bogdan	Centenar Crucea Roșie	tematică
Concours	Dobrescu Dan	Obliterări BUCURESCI / BUCURESTI 1872-1910	istorie poștală
	Muntean Marius	De la Continental Caoutchouc & Gutta Percha Companie la Continental-AG (1872-1910)	open
	Muntean Monica	Făgăraș file de istorie	cartofilie
	Muntean Monica	Brașov la început de secol XX	cartofilie
	Salade Nicolae	Porturi populare românești	
	Săvoiu Emanoil Alexandru	Romanian postal stationery. Specialized catalog 1872-1927	literatură
	Semenov Mihai	Autoportret european	maximafilie
	Semenov Mihai	Literatura română de la Varlaam la G. Călinescu	tematică
	Stancu Cristian (T)	Premiere cosmice	tematică
	Stancu Ion	Trandafirul pe cartea poștală	cartofilie
	Tiron Martin & Muntean Marius	45 de ani de colaborare transfrontalieră timișeană	literatură
Aur	Daniiluc Ioan	Incursiune în antichitatea greacă	maximafilie
	Doroș Claudiu	L'impressionnisme en France	maximafilie
	Iancovici Leon	Periplu entnografic în teritorii exotice	maximafilie
	Calu Mircea	Fortificații săsești din Transilvania	cartofilie
	Stan Nicolaie	Amintirea lemnului la țăranul român	cartofilie
	Alexandrescu Romeo	Primele cărți poștale ilustrate românești (1894-1905). Catalogare	literatură
	Maxim Aurel	Poșta principatului Moldovei pe timpul lui Mihail Sturza 1834-1849	literatură
	Maxim Aurel	Leul, banul și paraua	literatură
Vermeil Mare	Valea Mihai Lucian	Filigranele mărcilor străine circulat în teritorii românești	tradițională
	Blănaru Horia	Catalog de studiu al mărcilor poștale din RPR 1948-1965	literatură
	Găbureac Sergiu & Vasiliu Gheorghe	Salutări din țara Moldovei de jos, județele Fălchiu, Tutova, Vaslui	literatură
	Nicolau Viorel	Clasicii cartofiliei nemțene	literatură
	Pațilea Constantin	Manualul colecționarului de medalii	literatură
Vermeil	Kállai László	Emisiunea provizorie Cluj 1919	tradițională
	Avramescu Vasile	Personalități de seamă românești	întregiri poștale
	Iancovici Raul Leon	România în context etnografic european	maximafilie
	Doroș Ana Sofia (T)	Din lumea pisicilor	maximafilie
	Chiricheș Coriolan	Aspecte ale civilizației tradiționale românești	cartofilie
	Cornescu Oana	Piața odinioară	cartofilie
	Dejugan Ioan	Costume populare din Transilvania	cartofilie
	Dejugan Ioan	Ocna Sibiului	cartofilie
	Hrustovici Viorica	Femeia în viața socială	cartofilie
	Iosub Marilena	Biserici și mănăstiri	cartofilie
	Moșoiu Simion	Ada Kaleh	cartofilie
	Moșoiu Simion	Țigani într-o scurtă istorie cartofilă	cartofilie
	Bulai Mihaela	Cris iepurașul filatelit	literatură
	Stan Nicolaie	Simbioză între perforarea timbrelor și francatura mecanică 1870-1953	literatură
Argint Mare	Valea Lucian Mihai	Repere filatelice românești	literatură
	Potcoavă Andrei	Etnografie românească	tematică
Argint	Cristea Virgil	Costume populare din zona Sibiului	cartofilie
	Nicolau Viorel	Regalitatea în România	cartofilie
	Nicolau Crenguța-Catrinel	Piatra-Neamț ilustrată	cartofilie
	Khomin Valeri	Ford and Formula 1	un panou
	Stan Nicolaie	Identificarea firmelor cu perforarea pe timbre	un panou
	Jălnean Viorel Călin	Coșbuc elev al liceului român și grăniceresc	open
	Zsoldoș Martin	Repere importante ale românilor	open
	Pruhnitsky Vasil	Living indicator of nature	literatură
Bronz-Argint	Dolinski Holly Cristina (T)	Perlele Bucovinei (Les perles de la Bucovine)	maximafilie
	Irimie Luminița	Plantele medicinale în slujba sănătății	tematică
Bronz	Suhinskaya Vera	Ukraine's liberation from fascism	tematică
	Suhinsky Oleg	Ukrain Christmas (Crăciun în Ucraina)	tematică
	Vasiliu Gheorghe	Permanența lui Eminescu	maximafilie
	Cristea Virgil	Săliște, port popular	cartofilie
	Vasiliu Gheorghe	Mihai Eminescu în imagini cartofile	cartofilie
	Russov Victor	Invicible and legendary of Soviet army	un panou
	Dolinski Holly Cristina (T)	Costum popular românesc	maximafilie

Între erori și greșeli pe întregurile poștale românești (XII) - TIB '82

ing. Emanoil SĂVOIU

În legătură cu întregul poștal dedicat TÎRGUL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI - TIB '82 (7 - 14 octombrie) - cod 0202/1982 (fără număr de comandă) - Fig. 1, semna-

lăm o eroare majoră - lipsa culorii negre (Fig. 2), aflată în colecția noastră.

Menționăm că cele două întreguri poștale, prezentate în Fig. 1 și Fig. 2, au același model de tapet, dar în culori diferite, prezentate în respectiv Fig. 3 și Fig. 4).

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 4

Catalog întreguri poștale, update (10): XI. Ocupația germană în România

Urmare a imaginii alăturată, la pagina 225 a catalogului* se introduce următoarea modificare:

Early date for GOR 2 - June 6th, 1917 (BUKAREST) - SC postal card.

dr. Dan Simion GRECU

* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery Specialized catalog 1870-1927*, AXA Botoșani 2014

Carte poștală germană de ocupație (cu răspuns), expediată din București spre Constantinopol în 6 iunie 1917, trecută a doua zi prin dubla cenzură germană (cea bancară și cea civilă), preluată de poșta otomană din România care aplică ștampila-negativ a Oficiului Poștal Militar Otoman nr. 1 din București (în culoare neagră).
Sosire Constantinopol la 14 iunie 1917.

Revista presei

RUNDBRIEF, nr. 3-2015, publicație în limba germană, dedicată automatizărilor poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arge-briefpos->

[automation.de](http://www.arge-briefpos-automation.de)). Din sumar: *Drucken und Prägen im Postamt Braunschweig 1, Teil 3* (Bruno Räger). În articol este consacrată aniversarea a 50 de ani de la introducerea marcajelor matriciale (Matrix Code II)* la Poșta germană (31 mai 1965, Pforzheim).

THE PHILATELIC JOURNALIST, nr. 147, iulie 2015, revistă a *Association Internationale des Journalistes Philatéliques* (Asociația Internațională a Ziaristilor Filatelici - AIJP (www.aijp.org)). Din sumar: *LONDON 2015 EUROPHILEX* (dr Mark Bottu); *Ownership of records* (M. Bottu); *The volatile world of the digital cosmos: Libraries - islands in the stream of life* (Wolfgang Maassen). (dnd)

* Dobrescu, Dan N., *Povestea calculatorului: Impactul informatizării activităților poștale / The story of the computer: Information technology's impact on the postal services*, *philatelica.ro*, II, 6(11), 2010, p. 36-41

Herrn H. Friedberg
Hofheimer Str.
63128 Dietzenbach

Flori din grădini botanice

Flowers from botanical gardens

Data punerii în circulație: 3.07.2015.
Dimensiuni: mărcile postale, 36x36 mm.
Machetator: Ludmila LUPU.

Prezentare: **coală** de 28 mărci postale, **minicoală** de 5 mărci postale + o vinieta.

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 110.989 (valoarea nominală de 1 L), 17.189 (valoarea nominală de 3,30 L), 13.189 (valoarea nominală de 8,10 L), 11.589 (valoarea nominală de 9,10 L).

FDC în tiraj total de 220 picurii echipate cu mărcile postale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z..

Ilustrate maxime: 180 seturi (4 imagini).

Date of issue: 7/3/2015.

Size: stamps, 36x36 mm.

Designer: Ludmila LUPU.

Page composition: **sheet** of 28 stamps, **small sheet** of 5 stamps + one label.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 110,989 (1 L face value), 17,189 (3.30 L face value), 13,189 (8.10 L face value), 13,589 (9.10 L face value).

FDC run printing: 220 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day*

postmark.

Maxicard: 180 sets (4 images).

Ziua mărcii postale românești - 130 de ani
de la recunoașterea autocefaliei

Bisericii Ortodoxe Române

Data punerii în circulație: 14.07.2015.

Dimensiuni: mărcă postală, 48x33 mm; coliță dantelată, 126x113 mm (marca postală, 52x42 mm); bloc de 2 mărci postale nedantelate, 138x118 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci postale, **minicoală** de 8 mărci postale + o vinieta, **coliță dantelată**, **bloc** de 2 mărci postale (în album filatelic).

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 15.216 (valoarea nominală de 5 L), 4.350 (coliță dantelată, valoare nominală de 8,10 L), 490 (bloc).

FDC în tiraj total de 465 picurii echipate cu marca postală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 245 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Ilustrate maxime: 180 buc. (o imagine).

Album filatelic în tiraj de 245 exemplare echipat cu blocul de 2 mărci postale nedantelate; FDC având aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur. Ambele produse sunt numerotate de la 001 la 245.

Romanian postage stamp day - 130 years since
the recognition of the Romanian Orthodox

Church autocephaly

Date of issue: 7/14/2015.

Size: stamps, 48x33mm; perforated souvenir sheet, 126x113 mm (stamp, 52x42 mm); block of 2 imperforated stamps, 138x118 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps, **small sheet** of 8 stamps + one label, **perforated souvenir sheet**, **block** of 2 stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 15,216 (5 L face value), 4,350 (perforated souvenir sheet, 8.10 L face value), 490 (block).

FDC run printing: 465 envelopes equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 245 (in philatelic album) have applied in gold folding, clearly, the *first day* postmark.

Maxicard: 180 pcs. (one image).

Philatelic album in run printing of 245 pcs., equipped with the block of 2 stamps imperforated, and FDC

of the issue having the *first day* postmarks clearly imprinted in gold foiling. Both products are numbered from 001 to 245.

Data punerii în circulație: 21.07.2015.
Dimensiuni: mărci poștale, 52x42 mm, 42x52 mm.

Machetator: Vlad VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 20 mărci poștale; **minicoală** de 4 mărci poștale cu manșetă ilustrată.

Tipărit offset, la 5 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 10.500 (valorile nominale de 3,60 L și 9,10 L), 12.500 (valoarea nominală de 8,10 L).

FDC în tiraj de 220 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Date of issue: 7/21/2015.

Size: stamps, 52x42 mm, 42x52 mm.

Designer: Vlad VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps; **small sheet** of 4 stamps with illustrated border.

Printing system: offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 10.500 (3.60 L and 9.10 L face values), 12,500 (8.10 L face value).

FDC run printing: 220 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Trăiește sănătos! Plante medicinale, sănătatea casei tale!

Data punerii în circulație: 07.08.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; bloc de 4 mărci poștale, 126x119 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Suport fotografic: Dragoș CRISTESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de 5 mărci poștale + 4 vi-niete; **bloc** de 4 mărci poștale.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 78.764 (valoarea nominală de 1,20 L), 29.164 (valoarea nominală de 2 L), 40.364 (valoarea nominală de 2,40 L), 25.964 (valoarea nominală de 14,50 L), 5.600 (bloc).

FDC în tiraj de 230 seturi (2 plicuri) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Live healthy! Medicinal plants, the health of your home!

Date of issue: 8/7/2015.

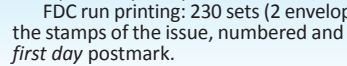
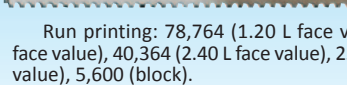
Size: stamps, 48x33 mm; block of 4 stamps, 126x119 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Photographic support: Dragoș CRISTESCU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps; **small sheet** of 5 stamps + one label + 3 TABS.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi

Data punerii în circulație: 12.08.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; bloc de 2 mărci poștale și 3 viniete, 160x156 mm (în album filatelic).

Machetator: Vlad VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale, **minicoală** de 8 mărci poștale + o vinietă, **bloc** de 2 mărci poștale + 3 viniete (în album filatelic).

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 72.280 (valoarea nominală de 1 L), 13.080 (valoarea nominală de 4,50 L), 310 (bloc).

FDC în tiraj total de 540 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 310 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Ilustrate maxime: 200 seturi (2 imagini).

Album filatelic în tiraj de 310 exemplare echipat cu blocul de 2 mărci poștale + 3 viniete; FDC având aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Solemn year of the parish and monastery mission today

Date of issue: 8/12/2015.

Size: stamps, 33x48 mm; block of 2 stamps + 3 labels, 160x156 mm (în filatelic album).

Designer: Vlad VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps, **small sheet** of 8 stamps + one label, **block** of 2 stamps + 3 labels (în filatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 72,280 (1 L face value), 13,080 (4.50 L face value), 310 (block).

FDC run printing: 540 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 310 (în filatelic album) have applied in gold folding, clearly, the *first day* postmark.

Maxicard: 200 sets (two images).

Philatelic album in run printing of 310 pcs., equipped with the block of 2 stamps + 3 labels, and FDC of the issue having the *first day* postmarks clearly imprinted in gold foiling.

Păsări de baltă

Data punerii în circulație: 21.08.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; coliță dantelată 82x87 mm (marca poștală 48x33mm); bloc special, 221x97 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale, **minicoală** de 5 mărci poștale + o vinietă, **coliță dantelată**, **bloc special**: seria de 4 mărci poștale și colița dantelată (în album filatelic).

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 17.859 (valoarea nominală de 3,30 L), 11.459 (valoarea nominală de 4,30 L), 12.259 (valoarea nominală de 4,70 L), 19.459 (valoarea nominală de 8,10 L), 5.100 (coliță dantelată, valoare nominală de 9,10 L), 275 (bloc special).

FDC în tiraj total de 525 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 275 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Ilustrate maxime: 200 seturi (4 imagini).

Album filatelic în tiraj de 275 exemplare.

Waterfowl

Date of issue: 8/21/2015.

Size: stamps, 48x33 mm; perforated souvenir sheet 82x87mm (stamp, 48x33 mm); special block, 221x97 mm (în filatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps, **small sheet** of 5 stamps + one label, **perforated souvenir sheet**, special block: the series of 4 stamps and per-

forated souvenir sheet (în filatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 17,859 (3.30 L face value), 11,459 (4.30 L face value), 12,259 (4.70 L face value), 19,459 (8.10 L face value), 5,100 (perforated souvenir sheet), 275 (special block).

FDC run printing: 525 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 275 (în filatelic album) have applied in gold folding, clearly, the *first day* postmark.

Maxicard: 200 sets (four images). Philatelic album in run printing of 275 pcs.

Data punerii în circulație: 8.09.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; bloc de 4 mărci poștale, 142 x 138 mm (în album filatelic).

Macheta tor: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: coală de 32 mărci poștale, minicoală de 5 mărci poștale + o vinieta, bloc de 4 mărci poștale (în album filatelic).

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 11.286 (valorile nominale de 3,30 L, 3,60 L, 6 L, 9,10 L), 245 (bloc).

FDC în tiraj total de 465 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 245 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic în tiraj de 245 exemplare echipat cu blocul de 4 mărci poștale; FDC având aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur. Ambele produse sunt numerotate de la 001 la 245.

Date of issue: 9/8/2015.

Size: stamps, 48 x 33 mm; block of 4 stamps, 142 x 138 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: sheet of 32 stamps, small sheet of 5 stamps + one label, block of 4 stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-

gummed paper - UK origin.

Run printing: 11,286 (3.30 L, 3.60 L, 6 L and 9.10 L face values), 245 (block).

FDC run printing: 465 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark, out of which 245 (in philatelic album) have applied in gold folding, clearly, the first day postmark.

Philatelic album in run printing of 245 pcs., equipped with the block of 4 stamps, and FDC of the issue having the first day postmarks clearly imprinted in gold foiling. Both products are numbered from 001 to 245.

Descoperiți România, Dobrogea

Discover Romania, Dobruja

Data punerii în circulație: 18.09.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; bloc de 4 mărci poștale, 167 x 110 mm (în album filatelic).

Machetator: Alec BARTOS.

Prezentare: coală de 32 mărci poștale, minicoală de 5 mărci poștale + o vinieta, bloc de 4 mărci poștale (în album filatelic).

Tipărit offset la 4 culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 11.286 (valoarea nominală de 2 L), 12.886 (valorile nominale de 4,70 L și 7,60 L), 17.686 (valoarea nominală de 8,10 L), 245 (bloc).

FDC în tiraj total de 465 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 245 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic (vezi emisiunea precedentă).

Date of issue: 9/18/2015.

Size: stamps, 48x33mm; block of 4 stamps, 167 x 110 mm (in philatelic album).

Designer: Alec BARTOS.

Page composition: sheet of 32 stamps, small sheet of 5 stamps + one label, block of 4 stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 11,286 (2 L face value), 12,886 (4.70 L and 7.60 L face values), 17,686 (8.10 L face value), 245 (block).

FDC run printing: 465 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark, out of which 245 (in philatelic album) have applied in gold folding, clearly, the first day postmark.

Philatelic album (see previously issue).

135 de ani de la înființarea

Băncii Naționale a României

Data punerii în circulație:
29.09.2015.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; bloc de 2 mărci poștale, 136x115 mm; bloc special de 2 mărci poștale, 218x180 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 20 mărci poștale, **minicoală** de 4 mărci poștale cu manșetă ilustrată, **bloc** de 2 mărci poștale, **bloc special** de 2 mărci poștale (în album filatelic) cu elemente grafice imprimare în folio aur și cu cerneală vizibilă în ultraviolet, ambele forme de machetare având elemente grafice imprimare cu cerneală vizibilă în ultraviolet.

Tipărit offset la 5 culori și offset la 4 culori, pe hârtie cromo-gumată (Anglia) - bloc special.

Tiraj: 11.420 (mărcile poștale), 3.750 (bloc de 2 mărci poștale), 265 (bloc special de 2 mărci poștale).

FDC în tiraj total de 485 plcuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 265 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic în tiraj de 265 exemplare echipat cu blocul special de 2 mărci poștale; FDC având aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur. Ambele produse sunt numerotate de la 001 la 265.

135 years since the establishment of the

National Bank of Romania

Date of issue: 9/29/2015.

Size: stamps, 48x33mm; block of 2 stamps, 136x115 mm; special block of 2 stamps, 218x180 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps, **small sheet** of 4 stamps with illustrated border, **block** of 2 stamps, **special block** of 2 stamps (in philatelic album) with graphics elements in gold foiling and ink visible under UV light, both pages composition having graphic elements visible under UV light.

Printing system: offset, in five colours and four colours on chromo-gummed paper - UK origin - special block.

Run printing: 11,420 (stamps), 3,750 (block of 2 stamps), 265 (special block of 2 stamps).

FDC run printing: 485 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark, out of which 265 (in phi-

latelic album) have applied in gold folding, clearly, the *first day* postmark.

Philatelic album in run printing of 265 pcs., equipped with the special block of 2 stamps, and FDC of the issue having the *first day* postmarks clearly imprinted in gold foiling. Both products are numbered from 001 to 265.

Precizări privind jurizarea la expoziția filatelică națională FILEX TRANSILVANICA 2015

Dan N. DOBRESCU, AJPJ

Juriul a constatat că și la această ediție s-a păstrat tradiția unui nivel ridicat al manifestării, atât prin calitatea exponatelor, cât și prin modul de organizare al manifestării.

S-a constatat că exponatele se dezvoltă impetuos pentru trei domenii: maximafiile, literatură și cartofilie, fapt reflectat și în palmares.

Exponatele de maximafiile s-au remarcat prin nivelul ridicat

al materialului prezentat (valoarea de piață a acestora) cât și prin studiul aprofundat al temei realizat de către expozații, chiar dacă nu întotdeauna au beneficiat de material vechi și foarte vechi. În afara concursului de apreciat este și exponatul dui prof. Mihai Semenov - *Autoportret european*.

La lucrările din clasa de literatură am apreciat o diversitate a tematicii abordate, abordări incitante, condiții tipografice superioare. Totodată am constatat că

o parte a acestor lucrări au fost sponsorizate fie de Consiliile locale, fie în cadrul unor tematici ce au beneficiat de fonduri europene nerambursabile. Menționăm că lucrarea dui ing. Emanoil Săvoiu - *Romanian postal stationery Specialized catalog 1872-1927*, a fost trecută în afara concursului din cauza conflictului de interese dintre președintele juriului (care a fost editorul lucrării) și autor.

În ceea ce privește clasa de cartofilie, exponatele au fost evaluate în conformitate cu regulamentul destinat acestei clase la expoziția FINLANDIA 2017 (o versiune în limba română al acestui regulament se găsește la pag. 30-31 al prezentei reviste). Menționăm că la această clasă s-au acordat numai medalii în rang de *Aur*, *Vermeil*, *Argent*, *Bronz*. Nu s-au acordat nivelele intermediare de medalii, respectiv: *Vermeil Mare*, *Argent Mare* și *Bronz Argintat*.

Juriul expoziției
(de la stânga la dreapta):
Ion Stancu (secretar),
prof. Mihai Semenov
(vicepreședinte),
Bogdan Butnariu,
Dan Dobrescu
(președinte),
Marius Muntean,
prof. Nicolae Salade

Cenzura corespondenței bancare în timpul ocupației germane din Primul Război Mondial

Cristian Andrei SCĂICEANU, AIJP

Prin Ordonanța nr. 111 din 30 aprilie 1917 se instituie în teritoriul ocupat controlul asupra băncilor și instituțiilor asimilate acestora. Supravegherea urma să fie executată de un serviciu special numit *Bankaufsich*, din cadrul Administrației Militare din România (*Militär Verwaltung in Rumänien - MViR*). Conform paragrafului 3 al ordonanței, serviciul de control avea ca sarcină supravegherea bancară, inclusiv corespondența acestor instituții. Merită remarcat faptul că această mențiune a fost făcută cu mult înainte de a se relua activitatea poștală pentru populația civilă din teritoriul ocupat, adică înainte ca băncile să aibă dreptul de a purta corespondență. Costurile activității de control trebuiau suportate de băncile supravegheate, iar suma urma să fie stabilită de statul major administrativ din Administrația Militară din România (MViR) pentru fiecare bancă în parte ¹.

Corespondențele bancare nu sunt foarte numeroase în circuitul filatelic. În literatura de specialitate nu există foarte multe informații despre acest subiect. Teleguț și Thielk menționează ștampila, precizând ca a fost aplicată în tuș roșu și în tandem cu ștampila oficiului de cenzură de la Poșta Centrală (*Postüberwachungsstelle nr 24*)². Nici Franz Josef Mutter nu oferă prea multe informații, pe lângă descrierea a patru astfel de corespondențe³.

Controlul corespondenței bancare se atesta prin aplicarea pe plicuri a unei ștampile cu textul „*Freigegeben/Bankaufsich/J. A.*”. Această cenzurare se efectua în clădirea Poștei Centrale din București (Fig. 1) și privea exclusiv un control de specialitate, bancar, al corespondenței respective. Corespondențele bancare nu erau scutite de cenzura poștală generală, pe aceea întâlnindu-se deseori atât ștampila cenzurii obișnuite cât și cenzura bancară. În anii celui de-al Doilea Război Mondial secretul bancar a fost tratat în mod special, corespondențele bancare fiind excep-

The censorship of banking mail of the German occupation during the WWI

Through the Decree number 111 of April 30th 1917 it is established in the occupied territory the control over the banks and the institutions assimilated to these. Monitoring was going to be executed by a special service called *Bankaufsich*, within the Military Administration from Romania (*Militär Verwaltung in Rumänien - MViR*). According to paragraph number 3 of the Decree, the control service was tasked with banking monitoring, including the correspondences of these institutions. It is worthy to notice the fact that this mention was made a long time before the postal activity for the civil population from the occupied territory was resumed, meaning before the banks had the right to have correspondences. The costs of the control's activities had to be borne by the monitored banks, and the sum would later be established by the administrative major state from the Military Administration in Romania (MViR) for each bank¹.

The banking correspondences are not very numerous in the philatelic circuit. Even in the special works on this topic there are not many information. Telegut and Thielk mention the cachet, stating that it was applied in red ink and in tandem with the censorship office cachet of the Central Post (*Postüberwachungsstelle nr 24*)². Not even Josef Mutter offers too many information, beside the description of four of such correspondences³.

The banking correspondence control is certified by the application on envelopes of a cancellation with the text '*Freigegeben/Bankaufsich/J. A.*'. This censorship was made in the building of the Central Post of Bucharest (Fig. 1) and regarded exclusively a special banking control of respective correspondence. Banking correspondence was not exempt from ordinary postal censorship and on banking correspondences there were often found both the regular censorship cancellation as well as that of the banking censorship. In the years of the WWII, the banking secret was treated specially, banking correspondences being exempt

¹ Pentru aspecte ale vieții bancare în Bucureștiul ocupat de armatele Puterilor Centrale vezi academician Mugur Isărescu, Mihaela Tone, dr Nadia Manea, *Palatul Lipsșani în timpul Primului Război Mondial* în „Banca Națională a României în timpul Primului Război Mondial. Simpozionul de istorie și civilizație bancară <Cristian Popișteanu>”, București, 12 aprilie 2011.

² [Mircea]Telegut, [Horst]Thielk, *Postzensuren in Rumänien 1913 - 1950, Handbuch und Katalog aller bekannten Formen der Kennzeichnung von Postkontrollen aus diesem Zeitraum*, 2. Erweiterte Auflage, Herausgegeben in Rahmen der Arbeitsgemeinschaft Zensurpost e. V. im Bund Deutscher Philatelisten e. V., 1995, p.75.

³ Franz Josef Mutter, *Landespost im besetzten Rumänien 1917 - 1918. M.V.i.R. - Militärverwaltung in Rumänien. Neue Schriftenreihe der Poststempelgelde e. V.*, Heft 151, 1999, pp. 47 - 50.

¹ For aspects of the banking life in Bucharest occupied by the Central Power's armies see academician Mugur Isărescu, Mihaela Tone, dr Nadia Manea, *Palatul Lipsșani în timpul Primului Război Mondial* in „Banca Națională a României în timpul Primului Război Mondial. Simpozionul de istorie și civilizație bancară <Cristian Popișteanu>”, Bucharest, April 12th 2011.

² [Mircea]Telegut, [Horst]Thielk, *Postzensuren in Rumänien 1913 - 1950, Handbuch und Katalog aller bekannten Formen der Kennzeichnung von Postkontrollen aus diesem Zeitraum*, 2. Erweiterte Auflage, Herausgegeben in Rahmen der Arbeitsgemeinschaft Zensurpost e. V. im Bund Deutscher Philatelisten e. V., 1995, p.75.

³ Franz Josef Mutter, *Landespost im besetzten Rumänien 1917 - 1918. M.V.i.R. - Militärverwaltung in Rumänien. Neue Schriftenreihe der Poststempelgelde e. V.*, Heft 151, 1999, pp. 47 - 50.

Fig. 1

tate de la cenzurarea obișnuită, fapt atestat de aplicarea ștampilei „Oprit a se cenzura” pe acest tip de corespondență. Datorită numărului relativ mic de astfel de piese disponibile cercetării nu s-a putut determina până la ce dată s-a exercitat cenzura bancară.

Vom prezenta mai jos patru astfel de piese filatelice:

1. Plic expediat de *Bank of Romania Ltd.*⁴ în Germania, la Köln. Plicul, francat cu o marcă tip *Germania* cu supratipar *Rumänien 25 bani*, obliteratea cu ștampila BUKAREST 18 IUL 918, ștampila cenzurii germane *GEPRÜFT POSTÜBERWACHUNGSTELLE*, ștampila indicativ a cenzorului 71 și ștampila de cenzură bancară *Freigegeben / Bankaufsich / J.A....* Nu există ștampilă de sosire (Fig. 2).

2. Plic expediat de Banca Comerțului din Craiova⁵ (Fig. 3) către Banca Comerțului din Iași, în Moldova. Plicul este francat cu o marcă tip *Germania* cu supratipar *Rumänien 25 Bani*, obliteratea cu ștampila de zi CRAIOVA 8 AUG. 918 și ștampila cenzurii bancare *Freigegeben / Bankaufsich / J.A....*

La sosirea în Moldova corespondența a fost cenzurată de autoritățile românești (ștampilele de cenzură CENSURAT 5 și CENZURA MILITARĂ POȘTALĂ 15 AUG 918, și apoi s-a aplicat ștampila de sosire IAȘI 16 AUG 918 (Fig. 4).

⁴ *Bank of Romania Ltd.*, a fost înființată în 1865 și a avut inițial rolul unei bănci de emisiune. Primul sediu a fost în Piața Sf. Gheorghe, pe amplasamentul fostului huzar Filaret-Colțea, apoi s-a mutat pe Calea Victoriei nr. 11. Bancă cu capital englez, a fost desființată de acționari cu începere de la 1 ianuarie 1948 (un excelent studiu despre această bancă la Brândașa Costache, *Bank of Romania o bancă cu capital străin*, în „Partenerii ai Băncii Naționale a României în sistemul de credit autohton: băncile comerciale 1880 - 1948. Simpozionul de istorie și civilizație bancară <Cristian Popișteanu>”, București, 31 mai 2006, pp. 22 - 38).

⁵ Bancă înființată în 1896 de Constantin Neamțu, bancher de orientare liberală, care a condus banca în calitate de director din 1910 și până în 1948 când a fost naționalizată. Palatul băncii, construcție ridicată între anii 1906 și 1916 după planurile arhitecților Ion Mincu și Constantin Iotzu, adăpostește astăzi sediul Primăriei Craiova.

Fig. 2

from regular censorship, a fact demonstrated by the application of the cachet „Oprit a se cenzura (Do not censor)” on this type of correspondences. Due to the relatively small number of these correspondences available for research, it could not be determined up to what date exactly the banking censorship was exercised.

Below we present four such philatelic items.

1. Envelope sent from *Bank of Romania Ltd.*⁴ to Germany, in Koln. The envelope, franked with a *Germania* type stamp with overprint *Rumänien 25 bani*, cancelled with the postmark BUKAREST 18 IUL 918, the German censorship cancellation *GEPRÜFT POSTÜBERWACHUNGSTELLE*, the code cachet of the censor 71 and the banking censorship cachet *Freigegeben / Bankaufsich / J.A....* There is no arrival cancellation (Fig. 2).

2. Envelope sent by the Craiova Bank of Commerce⁵ (Fig. 3) to the Iasi Commercial Bank, in Moldova. The envelope is franked with a *Germania* type stamp with overprint *Rumänien 25 Bani*, cancelled with the ordinary cancellation CRAIOVA 8 AUG.918 and the banking censorship cachet *Freigegeben / Bankaufsich / J.A....*

Upon arrival in Moldova the correspondence was censored by the Romanian authorities (censorship cancellations CENSURAT 5 and CENZURA

Fig. 3

⁴ *Bank of Romania Ltd.*, was established in 1865 and initially had the role of a bank of issues. The first headquarter was in Sf. Gheorghe Place, on the grounds of the former Filaret-Colțea inn, then it moved on Calea Victoriei 11. Bank with English capital, it was disbanded by the shareholders beginning with January 1st 1948 (an excellent study of this bank at Brândașa Costache, *Bank of Romania o bancă cu capital străin*, in „Partenerii ai Băncii Naționale a României în sistemul de credit autohton: băncile comerciale 1880 - 1948. Simpozionul de istorie și civilizație bancară <Cristian Popișteanu>”, Bucharest, May 31st 2006, pp. 22 - 38).

⁵ Bank established in 1896 by Constantin Neamtu, a liberal oriented banker, who led the bank as director from 1910 up to 1948 when it was nationalized. The bank's palace, a construction built between the years 1906 and 1916 after the plans of the architects Ion Mincu and Constantin Iotzu, shelters today the headquarters of Craiova Town Hall.

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

3. Plic expediat de o persoană privată din Huși, la 18 iulie 1918, francat cu o marcă de 1 ban Carol I tipografiate cu supratipar 25 Bani. Corespondența este adresată Băncii Generale Române⁶ (Fig. 5) din București. Plicul a fost cenzurat de autoritățile românești (BIUROUL DE CENSURĂ MILITARĂ HUȘI - 19 JUL 918) și de cele germane, la sosirea în București (GERPRÜFT / POSTÜBERWACHUNGSTELLE). Nu există nicio ștampilă care să ateste controlul bancar. Cele două mențiuni manscrise „P33” și „G.” nu oferă suficiente argumente pentru a putea fi puse cumva în legătură cu efectuarea unui control bancar al acestei corespondențe (Fig. 6).

4. Plic expediat de Banca Comerțului din Craiova către Banca Comerțului din Iași. Corespondența este francată cu o marcă tip Germania cu supratipar Rumänien 25 Bani și obliterată CRAIOVA 11 SEP 918. Singurul semn al cenzurii germane este ștampila indicativ de cenzor 28, ștampila de control bancar lipsind. La sosirea la Iași corespondența a fost cenzurată de autoritățile române (ștampila E5 și alta indescifrabilă) și s-a aplicat ștampila de sosire IAȘI 25 SEP 918 (Fig. 7). Singurul semn al cenzurii germane este ștampila indicativ de cenzor 28, ștampila de control bancar lipsind.

MILITARĂ POSTALĂ 15 AUG 918, and then they applied the arrival postmark IAȘI 16 AUG 918 (Fig. 4).

3. Envelope sent by a private person from Huși, on July 18th 1918, franked with the stamp of 1 ban King Carol I, typographed, with overprint of 25 Bani. The correspondence is addressed to the Romanian General Bank⁶ (Fig. 5) in Bucharest. The envelope was censored by the Romanian authorities (BIUROUL DE CENSURĂ MILITARĂ HUȘI - 19 JUL 918) and by German ones, upon arrival in Bucharest (GERPRÜFT / POSTÜBERWACHUNGSTELLE). There is no cancellation to attest the banking control. The two handwritten mentions 'P33' and 'G' do not offer sufficient arguments to be put in connection with the execution of a banking control on this correspondence (Fig. 6).

4. Envelope sent by the Craiova Bank of Commerce to the Iasi Bank of Commerce. The correspondence is franked with a Germania type stamp with overprint Rumänien 25 Bani and cancelled CRAIOVA 11 SEP 918. Upon arriving in Iasi, the correspondence was censored by Romanian authorities (cancellation E5 and another one unreadable) and it was applied an arrival cancellation IAȘI 25 SEP 918 (Fig. 7). The only sign of German censorship is the code cachet of censor 28, the banking control cancellation missing.

⁶Banca Generală Română a fost înființată în 1895 cu capital german. În timpul ocupației germane din Primul Război Mondial Banca Națională a României s-a refugiat la Iași și clădirea din București a fost pusă sub sechestru. În aceste condiții Banca Generală Română a devenit bancă de emisiune, adică a emis bancnotele de ocupației, cunoscute sub denumirea de „leii BGR”.

⁶The Romanian General Bank was established in 1895 with German capital. During the German occupation in the First World War the National Bank of Romania took refuge in Iasi and the building in Bucharest was seized. In these conditions the Romanian General Bank became a bank of issues, meaning it issued occupational banknotes, known under the name of 'BGR lei'.

Întreita semnificație a zilelor de 9 și 10 mai

Prof. Bogdan Emanuel RĂDUT

Din dorința de a etapiza timpul și de a-l încaseta, oamenii au inventat calendarul și ceasul. Se spune că toate zilele sunt la fel, însă unele dintre ele au rămas în istorie cu reverberații peste zeci sau sute de ani, tocmai datorită semnificației evenimentelor petrecute în timpul lor. Astfel de zile au fost și cele de 9 și 10 mai. Consecințele deciziilor care s-au luat în acele zile le vedem și astăzi.

În ceea ce privește data de 9 mai, aceasta are semnificație națională, dar în special mondială:

- 1877 - Mihail Kogălniceanu (Fig. 1), în calitate de ministru al Afacerilor Externe al României, proclamă în Parlament independența țării. Au rămas memorabile cuvintele acestuia: „*Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare*”. A doua zi, Principele Carol I va semna proclamația, devenind astfel legală și aplicativă.

Fig. 1

- 1945 - Se încheie cel de-al Doilea Război Mondial în Europa, cunoscută și ca Ziua Victoriei. Deși capitularea Germaniei naziste a avut loc pe 7 mai (Fig. 2*), pe 9 s-au predat și ultimele forțe armate germane din Insulele Canalului. Pe

* Realizare Asociația Filatelică Timișoara, machetator Adrian Ciobanu

mapamond, încheierea finală a celui de-al Doilea Război Mondial are loc la 2 septembrie, odată cu capitularea Japoniei.

- 1950 - Ministrul de externe francez, Robert Schuman, în urma unei istorice declarații (Declarația Schuman - Luxemburg Mi #1507, Fig. 3) înființează Uniunea Europeană (la acea dată numindu-se doar Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului). Este cunoscută și sărbătorită azi ca Ziua Europei (Fig. 4*), iar Schuman este considerat părinte fondator.

Fig. 3

Data de 10 mai are mai mult semnificații naționale, legate de monarhia din România și de epoca lui Carol I, cunoscută și ca *belle époque*:

- 1866 - Carol I de Hohenzollern Sigmaringen a fost proclamat Domnitor al României. În acea zi depune jurământul, în limba franceză, și este binecuvântat de mitropolit pe Dealul Mitropoliei, în fața unei mulțimi care aclama suveranul mult așteptat.

- 1877 - Carol I a semnat proclamarea independenței României, citită cu o zi înainte de Kogălniceanu. Guvernul a oprit tributul de 914.000 lei către Imperiul Otoman și l-a direcționat către apărare, pregătindu-se pentru luptele pe front. Datorită faptului că toate eforturile diplomatice au eșuat, independența se va

câștiga pe câmpul de luptă din Bulgaria, prin războiul ruso-românoturc (1877-1878) și va fi consfințită prin pacea de la San Stefano și Congresul de la Berlin (1878). La prima lovitură de tun, Carol I a exclamat „*Asta-i muzica ce-mi place!*”. Când în 1977, la centenarul independenței, s-a emis o serie de mărci poștale cu două colite (dantelată și nedantelată), Carol I a fost omis în mod intenționat. Politica vremii!

- 1881 - la Palatul Regal din București are loc încoronarea Principelui Carol I ca Rege al României și proclamarea României ca Regat (chiar dacă România devenise regat cu o lună înainte, în aprilie).

Fig. 5

Coroana Regelui Carol I a fost lucrată din oțel, de la unul din tunurile capturate la Grivița în războiul de independență (Fig. 5). Carol a ales oțel și nu aur, dorind să simbolizeze vitejia românilor. Aceasta a fost coroana Regilor României, și se păstrează la Muzeul Național de Istorie a României din București, iar o copie fidelă a acesteia se află la Castelul Peleş.

Aceste date sunt importante în și pentru istoria României, chiar și ziua victoriei și cea a Europei. Bineînțeles că ele, de-a lungul anilor, au fost evidențiate și prin mărci sau efecte poștale. Așadar, cele două date devin și o bună resursă de filatelia tematică.

Fig. 2

Fig. 4

Poșta civilă în timpul celei de a doua ocupații rusești a Bucovinei (iunie 1916 - ianuarie 1918)

dr. Dan Simion GRECU, MD

Despre poșta militară rusă în timpul ocupațiilor Bucovinei din anii 1914-1918 (parte a Austriei la acea dată) s-a scris destul de mult, inclusiv în presa filatelică¹, iar lucrurile sunt acum în mare parte cunoscute după publicarea în Rusia a catalogului poștei militare rusești². Dar prea puțin se știe despre situația corespondenței civile în lunile în care Bucovina a intrat sub ocupație militară rusească. Despre acest lucru, ca și despre subiectul practic necunoscut al cenzurii rusești în Bucovina, va fi vorba mai jos.

Dar mai întâi câteva date istorice generale.

1. **Prima ocupație rusească** a unui teritoriu slab apărat de austrieci va avea loc la puțin timp după izbucnirea războiului: în fața avansului rusesc, guvernatorul Meran părăsește Bucovina la 31 august 1914, Cernăuțiul este declarat oraș deschis, lipsit de apărare, fiind ocupat la 2 septembrie 1914, pentru ca la 15 septembrie rușii să ocupe Storoiinețul, atingând pe Siret limita ocupației lor. Prin voluntarii colonelului Fischer (cu baza la Gura Humorului și Câmpulung), austro-ungarii recuperează în octombrie doar zona dintre Siret și Prut (inclusiv capitala, la 21 octombrie 1914), teritoriul de peste Prut rămânând în continuare în stăpânire rusească. Dar la scurt timp rușii trec din nou Prutul, intrând iarăși în Cernăuți la 26 noiembrie 1914, și ajungând de această dată până dincolo de Valea Putnei (la 3 ianuarie 1915 cuceresc Suceava, iar la 6 ianuarie Câmpulung Moldovenesc).

În februarie 1915, ei se retrag sub presiunea *Grup-Armatei Pflanzler-Baltin*, evacuând la 13 februarie Cernăuții, care reintră, patru zile mai târziu, sub administrare austriacă.

Nu cunosc nici un exemplu de corespondență militară sau civilă circulată în Bucovina în această perioadă, cu toate că în literatură este menționat un oficiu poștal de etapă, **ЭТАПНОЕ ПОЧТ. ТЕЛЕГР. ОТДѢЛ. No. 228**, care a funcționat din 23 ianuarie 1915 în Cernăuți (și până la evacuare, deci scurt timp). Un alt oficiu ar fi fost destinat să fie stabilit în Cernăuți, și anume 156, dar acesta a ajuns prea târziu, în 3 februarie 1915, și se pare că nu a mai funcționat efectiv.

2. **A doua ocupație rusească.** A avut loc ca urmare a Ofensivei Brusilov, începută la 5 iunie 1916, când Bucovina a fost ocupată de către *Armata 9 Rusă*. Orașul Cernăuți a fost ocupat în 5/18 iunie 1916. Până în 25 iunie rușii ajung pe linia vest Horodenka - vest Snyatin - Vijnița - vest Câmpulung, poziție păstrată în zona Bucovinei până în 10 iulie, apoi, la 16 iulie 1916, ei avansează până la linia

Civil post during the second Russian occupation of Bucovina (June 1916 - January 1918)

About the Russian military post during the occupation of Bucovina in the years 1914-1918 (part of Austria of that time) there is a lot written, including in the philatelic press¹, and things are now mostly known after the publication in Russia of the Russian military post catalogue². But too little is known about the situation of the civil correspondences in the months in which Bucovina was under Russian military occupation. About this, as well as about the practically unknown subject of the Russian censorship in Bucovina, we will speak below.

But first some general historical data.

1. **The first Russian occupation** of a territory poorly defended by the Austrians will take place shortly after the war started: in front of the Russian advance, Meran governor leaves Bucovina on August 31st 1914, Chernovtsy is declared an open city, lacking defence, being occupied on September 2nd 1914, so that on September 15th the Russians will occupy Storozhynets, reaching on the river Siret, the boundary of their occupation. Through the colonel Fischer's volunteers (with headquarters at Gura Humorului and Campulung), the Austro-Hungarians take back in October only the area between the rivers Siret and Prut (including the capital, on October 21st 1914), the territory over Prut being still under Russian domination. But shortly after the Russians cross the river Prut once more, entering Chernovtsy again on November 26th 1914 and this time reaching beyond Valea Putnei (on January 3rd 1915 they conquer Suceava and on January 6th Campulung Moldovenesc).

In February 1915 they retreat under the pressure of *Grup-Armatei Pflanzler-Baltin*, evacuating Chernovtsy on February 13th, which reenters, four days later, under Austrian administration.

I do not know of any examples of military or civilian correspondences circulated in Bucovina in this period, although in literature there is mention of a stage post office, **ЭТАПНОЕ ПОЧТ. ТЕЛЕГР. ОТДѢЛ. No. 228**, which operated from January 23rd 1915 in Chernovtsy (and until the evacuation, so only a short time). Another office was intended to be established in Chernovtsy, respectively 156, but this reached too late, on February 3rd 1915, and it appears to have not functioned effectively.

2. **The second Russian occupation.** Took place as a consequence of the Brusilov Offensive, started in June 5th 1916, when Bucovina was occupied by the *Russian 9th Army*. The city of Chernovtsy was

¹ Alexander Epstein - *The Russian Posts in Northern Bucovina During WW1*, The Post-Rider No. 41 / 1997 (reprint in Romanian Postal History Bulletin No. 23 / 1997), Grecu Dan-Simion - *Bucovina în timpul ocupațiilor rusești*, Bu-

letinul ABB, / *Bucovina during Russian occupations*, ABB Bulletin, nr. / no. 35, 2001.

² Ardalion Vinokurov și Alexander Epstein - *Russian Fieldpost in 1914-1918*, Moscova 2006, 194 pagini A4, doar în limba rusă / Moscow 2006, 194 A4 pages, only in Russian.

Izvor - est Iacobeni, linie care apoi se stabilizează puțin la vest, și care a fost păstrată de forțele beligerante pentru aproape un an, până în iunie 1917. În fine, la jumătatea lunii iulie 1917, rușii încep retragerea parțială din Bucovina și pierd Cernăuții la 3 august 1917. Frontul se stabilizează (până la sfârșitul războiului pentru Rusia) aproximativ pe vechea graniță dintre Nistru și Siret, iar spre sud pe o linie care străbate teritoriul Bucovinei de Sud de la E de orașul Siret pe la V de Gura Humorului, și până la râul Bistrița. În fine, și acest ultim teritoriu bucovinean a fost evacuat de către ruși în iarna 1917/1918 ca urmare a dezintegrării armatei lor după Revoluție și a armistițiului și păcii separate cu Puterile Centrale.

O caracteristică a ocupației rusești în Bucovina în această perioadă a fost nefuncționarea oficiilor poștale civile, probabil că cea mai mare parte au și fost evacuate de către austrieci, așa cum de exemplu oficiul de cenzură Cernăuți a fost evacuat la Sighetul Marmăției.

Singurul oficiu poștal civil rusesc care (conform literaturii existente) ar fi funcționat în Bucovina, este oficiul din gara Cernăuți, deschis inițial la Noua Sulită în 24 iunie 1916 și transferat în capitala provinciei la 18 octombrie 1916, la puțin timp după prelungirea rutei poștale feroviare Zmerinka - Noua Sulită până la Cernăuți (septembrie 1916). Nu se cunoaște încă nici o ștampilă a acestui oficiu cu un text de genul *Cernăuți-Gară*, posibil să fi funcționat aici o ștampilă 'semi-mută'.

În schimb, în lipsa oficiilor poștale civile, pentru nevoile de comunicare ale populației civile se putea apela la oficiile poștale militare rusești. Aceste situații sunt rare, și din rațiuni didactice situațiile pot fi sintetizate astfel:

a) Corespondență civilă circulată **prin oficii poștale de etapă**, fixe, special desemnate acestui scop. Este cunoscută o singură situație de acest gen, și anume în capitala Cernăuți, unde, în perioada iunie 1916 - iulie 1917 a funcționat Oficiul Poștal Militar de Etapă nr. 53 (oficiu 'de etapă' în adevăratul înțeles al cuvântului, ▶▶▶

Fig. 1: Carte poștală civilă cu marcă fixă de 3 kop., scrisă de un localnic din Cernăuți la 4 februarie 1917 (conform datării 'stil nou' de pe verso, ceea ce confirmă că expeditorul este un fost 'cetățean austriac'), expedită prin **ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОИТ. No. 53**, la data de 26 ianuarie (decî 8 februarie 1917 stil nou). Corespondența este adresată colonelului Vladimir Odengrunder, un prizonier bucovinean la gara Dauria, fiind cenzurată cu o ștampilă rotundă la Cita (capitala regiunii Zabaikalskaia, din Siberia, aproape de granița cu China). Conform unei notații manuscrise cu creionul, cartea poștală pare să fi sosit la destinație în 18/31 martie 1917.

Fig. 1: Civil postal card with fixed stamp of 3 kopecks, written by a native from Chernovtsy on February 4th 1917 (according to the 'new style' date on the back, which confirms that the sender was an 'Austrian citizen'), sent through **ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОИТ. No. 53**, on January 26th (thus February 8th 1917 new style).

The correspondence is addressed to Colonel Vladimir Odengrunder, a prisoner of Bucovina at the Dauria Railway station, being censored with a round cancellation at Cita (the capital of the Zabaikalskaia region, in Siberia, close to the boarder with China). According to pencil handwritings, the postal card seems to have arrived to its destination on 18th/31st 1917.

occupied on June 5th /18th 1916. Up to June 25th the Russians reach the west line Horodenka - west Snyatin - Vijnitsa - west Campulung, position kept in the Bucovina area until July 10th, then, on July 16th 1916, they advance to the Izvor - east Iacobeni line, a line that will then be stabilized a little bit to the west, and was kept by the belligerent forces for almost one year, until June 1917. Shortly, in the middle of July 1917, the Russians begin the partial retreat from Bucovina and lose Chernovtsy on August 3rd 1917. The front stabilizes (until the end of the war for Russia) approximately on the old boarder between Dniester and Siret, and towards the south on a line that crosses the Southern Bucovina territory from east of the city Siret to the west of Gura Humorului, and all the way to the river Bistrița. Anyhow, also this last Bucovina territory was evacuated by the Russians in the winter of 1917/1918 as a consequence of the dissolution of their army after the Revolution and of the armistice and of the separated peace with the Central Powers.

A characteristic of the Bucovina Russian occupation of this period was the non-function of civil post offices, it is probable that the most of them were even evacuated by the Austrians, just as, for example, the Chernovtsy censorship office was evacuated to Sighetul Marmăției.

The only Russian civil post office that (according to existing literature) could have functioned in Bucovina, is the office in Chernovtsy railway station, initially opened at Noua Sulita on June 24th 1916 and transferred to the county capital on October 18th 1916, shortly after the extension of the postal railway route Zmerinka - Noua Sulita up to Chernovtsy (September 1916). There is still no known cachet of this office with a text such as *Cernăuți-Gară* (Chernovtsy- Railway Station), is it possible that a 'semi-mute' cachet could have functioned here.

Instead, lacking civil post offices, for the communication needs of the civil population it was possible to appeal to the Russian military post ▶▶▶

Fig. 2: Corespondență civilă, carte poștală ilustrată austriacă (cu o imagine din Cernăuți, francată 3 kopeici, scrisă la 20 februarie 1917 și expediată a doua zi prin oficiul poștal militar **ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОМТ. No. 53** către Moscova.

Fig. 2: Civil correspondence, Austrian illustrated postal card (with an image from Chernovtsy, franked with 3 kopecks, written on February 20th 1917 and sent the next day through the military postal office **ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОМТ. No. 53** to Moscow.

deci staționar și nealocat nici unei unități militare). Acesta a cartat corespondența de la diverse instituții sau militari ruși aflați în trecere prin oraș, dar în același timp a deservit și populația civilă din Cernăuți! (vezi în Fig. 1 și Fig. 2 două exemple de corespondențe corect francate cu tariful în vigoare pentru civili, 3 kopeici). De altfel, o circulară specială a Administrației Poștale Imperiale, emisă în septembrie 1916, cerea ca întreaga corespondență către instituțiile militare și civile rusești din Bucovina să fie adresată OPM 53.

b) Corespondența civilă circulată prin **oficiile poștale militare** ale diferitelor unități rusești staționate în Bucovina. Nu cunosc reglementările prin care acest lucru era posibil (ne putem aștepta să fi fost impuse restricții la utilizarea serviciilor militare, doar la cazuri îndreptățite și urgente, sau pentru corespondență oficială ori de afaceri). Prima semnalare în literatură ne vine din anul 1994, fiind vorba de un plic francat 10 kopeici, expediat în mai 1917 prin Oficiul Poștal Militar nr. 239 (?), probabil arondat Diviziei Orenburg în Suceava, de către o învățătoare din Costâna (13 km NV de Suceava) spre Crucea Roșie din Copenhaga (ex-collecția Andrei Cronin, Canada ³).

20 ani mai târziu, iată cămătează transportul lor poștal de necesitate prin oficiile militare rusești.

Un prim exemplu concludent poate fi văzut în Fig. 3, un plic expediat de Jacob Fleischer, un localnic din Corlata (poșta Drăgoiești) spre **Comitetul Polonez** din Stockholm. Plicul nu este francat, așa cum ar fi trebuit (de altfel toate corespondențele spre acest Comitet Polonez din Suedia par a fi scutite de taxă) și este cartat la nivelul celei mai apropiate unități militare rusești din zonă, Divizia 1 Cazaci Terek din Suceava, care aplică ștampila oficiului său poștal militar nr. 212, la 5/18 iulie 1917 (**ЭТАПНОЕ ПОЧТ.** ▶▶▶

offices. These situations are rare, and for educational reasons the situations can be synthesized as such:

a. The civil correspondence circulates **through stage postal offices**, fixed, specially appointed for this purpose. It is known a single situation of this type, respectively in Chernovtsy capital, where, in the period June 1916-July 1917 functioned the Military Stage Postal Office number 53 (a 'stage' office in the actual meaning of the word, thus stationary and unappropriated to any military unit). This distributed the correspondence from different institutions or Russian militaries passing by through the city, but in the same time it also served the civil population of Chernovtsy! (see Fig. 1 and Fig. 2 two examples of correspondences correctly franked with the postage fees in effect for the civilians, 3 kopecks). Moreover, a special provision of the Imperial Postal Administration, issued in September 1916, requested that all the correspondences to Russian military or civil institutions from Bucovina were to be addressed to OPM 53.

b. Civil correspondence circulated through **military postal offices** of different Russian units stationed in Bucovina. I do not know any regulations through which this was possible (we can expect there were enforced restrictions for the usage of military services, but only for legitimate of urgent cause or for official or business correspondences). The first appearance in literature comes to us from the year 1994, specifically an envelope franked with 10 kopecks, sent in May 1917 through the Military Post Office number 239 (?), probably assigned to the Orenburg Division in Suceava, by a school teacher from Costana (13km NW of Suceava) to the Copenhagen Red Cross (ex-collection of Andrei Cronin, Canada ³).

20 years later, here are some new Austrian civil correspondences which document their emergency postal transport through Russian military offices.

A first conclusive example can be seen in Fig. 3, an envelope sent by Jacob Fleischer, a local from Corlata (Daragoiesti post office) to the **Polish** ▶▶▶

³ Alexander Epstein - *Russian Postal Mail from Roumania, 1916-1918*, Romanian Postal History Bulletin No. 14 / 1994, pp. 46.

Fig. 3

Fig. 4

ТЕЛЕГР. ОТДЪЛ. No. 212). Localizarea oficiului a fost la Suceava, în perioada septembrie 1916 - decembrie 1917. Plicul este cenzurat în tranzit la Odesa în 13/26 iulie 1917 și sosește la Stockholm în 8 septembrie 1917.

Alt exemplu poate fi văzut în Fig. 4: este vorba de un plic expedit de o localnică din Rădăuți, Katharina Lankhardt, adresată a celuiiași *Comitet Polonez* din Stockholm. Cartarea are loc la 5/18.6.1917 prin intermediul oficiului poștal militar nr. 106 (**ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОИТ. No. 106**, afiliat Armatei 8 și localizat în perioada octombrie 1916 - iulie 1917 în Cernăuți).

Cenzura rusă a corespondenței civile din Bucovina.

Nu au existat oficii speciale de cenzură a corespondenței civile, aceasta era executată ocazional de oficiile militare de cenzură ale marilor unități de ocupație. La o primă vedere, am putea spune că corespondența din / spre Bucovina a fost cenzurată în cel puțin două situații:

1. **Cenzura în tranzit în afara Bucovinei**, este probabil cea mai frecventă situație. În Fig. 3 poate fi văzut un exemplu în care cenzura are loc în marele centru de la Odesa, iar în Fig. 5 un exemplu în care cenzura în tranzit este realizată la Kiev.

2. **Cenzura locală** atestată de ștampile speciale rarissime, motiv pentru care subiectul este practic necunoscut. O primă ștampilă a fost publicată în catalogul cenzurii ruse din 1990 al lui Speckaert, și aceasta doar pe baza unei ilustrații incomplete dăând din anul 1932! Autorul alocă această ▶▶▶

Committee in Stockholm. The envelope is not franked as it should be (moreover all correspondences to this Polish Committee in Sweden seem to be exempt from tax) and is distributed at the level of the closest Russian military unit in the area, 1st Division Cazaci Terek in Suceava, which applies the cachet of its military post office number 212 on 5th /18th of July 1917 (**ЭТАПНОЕ ПОЧТ. ТЕЛЕГР. ОТДЪЛ. No. 212**). The location of the office was in Suceava, in the period September 1916 - December 1917. The envelope is censored in transit in Odessa on July 13th /26th 1917 and arrives in Stockholm on September 8th 1917.

Another example can be seen in Fig. 4: it is an envelope sent by a local from Radauti, Katharina Lankhardt, addressed to the same *Polish Committee* in Stockholm. The distribution takes place on 5th / 18th of June 1917 through the military post office number 106 (**ПОЛЕВ. ПОЧТ. КОИТ. No. 106**, assigned to the 8th Army and located in the period October 1916- July 1917 in Chernovtsy).

Russian censorship of civil correspondence from Bucovina.

There were no special censorship offices for civil correspondence, this was occasionally executed by the military censorship offices of the major occupational units. At first sight, we could say that the correspondence from / to Bucovina was censored in at least two situations:

1. **Censorship in transit outside of Bucovina**, is probably the most frequent situation. In Fig. 3 can be

ștampilă Comandamentului Armatei Ruse de Vest, dar textul se referă direct la ocupația rusă din teritoriile austro-ungare (practic, acestea se limitau la Bucovina și o parte din Galiția): **Deschis de Cenzura Militară / a Guvernământului General / din Regiunea Austro-Ungară Ocupată / în baza legii militare / Cenzor Militar No. 12.** În Fig. 6 poate fi văzută această ștampilă cu textul integral și alt număr de cenzor, 14. Localizarea acestei ștampile nu este cunoscută cu precizie, posibil ca ea să fi fost folosită tot în Cernăuți (dar totuși putea fi utilizată și într-unul din orașele mari galițiene, cum ar fi Kolomeea). În Fig. 7 putem vedea

seen such an example where censorship takes place in the grand center from Odessa, and in Fig. 5 an example where censorship in transit is done at Kiev.

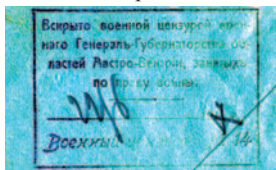
2. Local censorship confirmed by extremely rare special cancellations, reason for which the subject is practically unknown. A first cancellation was published in the Russian censorship catalogue from 1990 by Speeckaert, and this only on the base of an incomplete illustration dating from 1932! The author assigns this cancellation to the West Russian Army Commandment, but the text refers directly to the Russian occupation of Austro-Hungarian territories (practically, these were limited to Bucovina and a part of Galitia): **Deschis de Cenzura Militară / a Guvernământului General / din Regiunea Austro-Ungară Ocupată / în baza legii militare / Cenzor Militar No. 12.** (Open by Military Censorship / of the General Government / of the Occupied Austro-Hungarian Region / based on military law / Military Censor No. 12). In Fig. 6 can be seen

A doua ștampilă este inedită și este de fapt singura ștampilă de

Fig. 5: Carte poștală scrisă la 29 noiembrie 1916 de un prizonier român bucovinean din marele lagăr italianesc de la Avezzano, expediată spre familia sa din comuna Arbore, trecută prin cenzura Crucii Roșii pentru prizonieri din Roma și Viena (unde a și fost completată o fișă pentru persoane dispărute la 30 ianuarie 1917, conform ștampilei administrative liniare pe 5 rânduri). La acea dată, majoritatea Bucovinei (cu Arbore inclusiv) era sub ocupație rusească, fapt care explică cea de-a treia cenzură a acestei cărți poștale, cea de tranzit rusă din Kiev (ștampila mare dreptunghiulară).

Fig. 5: Postal card written on November 29th 1916 by a Romanian prisoner from Bucovina from the major Italian camp from Avezzano, sent to his family in Arbore village, passed through the Red Cross censorship for the prisoners from Rome and Vienna (where was also filled a form for missing persons on January 30th 1917, according to the linear administrative cancellation on 5 rows). On this date, most of Bucovina (including Arbore village) was under Russian occupation, a fact which explains the third censorship of this postal card, that of the Russian transit from Kiev (the big rectangular cancellation).

Fig. 6: Ștampilă de cenzură militară a Guvernământului pentru teritoriile Austro-Ungare ocupate. **Fig. 6:** Military censorship cancellation of the Government for the occupied Austro-Hungarian territories.

this cancellation with the full text and another censor number, 14. The location of this cachet can not be precisely known, it is possible that it was also used in Chernovtsy (but then again it could have also been used in one of the larger Galitian cities, such as

Fig. 7

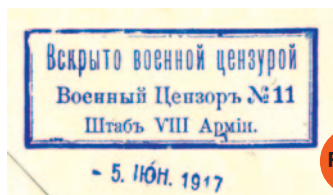

Fig. 8

cenzură rusă militară sigur localizată în Bucovina (vezi Fig. 4 și Fig. 8); aplicată la 5/18 iunie 1917, textul său este: **Deschis de Cenzura Militară / Cenzorul Militar nr. 11 / Comandamentul Armatei VIII**, așa-dar o ștampilă de cenzură aplicată la Comandamentul Armatei 8 Ruse din Cernăuți. Deducem în plus că mai există cel puțin încă alte 10 ștampile individuale ale cenzorilor de acest tip...

Rușii au folosit ștampile similare și la comandamente mai mici, gen Corp Armată, Divizii sau chiar la Regimente, astfel încât teoretic mai putem întâlni și alte ștampile de cenzură militară aplicate pe corespondențe civile din Bucovina.

Kolomeea). In Fig. 7 we can see an envelope sent by Maria Czmilak, Storozyneć, Bukowina, addressed to the same Komitet Polski Korespondenci, Stockholm, without franking and without a distribution military cachet, only with this censorship cancellation applied on the back, with the date June 22nd / July 5th 1917; arrival at Stockholm on July 16th.

A second cancellation is unique and is in fact the only Russian military censorship cancellation positively located in Bucovina (see Fig. 4 and Fig. 8); applied on 5th /18th of June 1917, its text is: **Deschis de Cenzura Militară / Cenzorul Militar nr. 11 / Comandamentul Armatei VIII (Opened by Military Censorship / Military Censor number 11 / 8th Army Commandment)**, therefore a censorship cancellation applied at the Russian 8th Army's Commandment from Chernovtsy. We deduct furthermore that there are at least another 10 individual censor cancellations of this type...

The Russians used similar cachets also in smaller commandments, such as Army Corp, Divisions or even Regiments, so that theoretically we can also meet other military censorship cancellations applied on civil correspondences in Bucovina.

Palmaresul expoziției naționale de maximafilie SIBIUMAX 2015 (principalele medalii)

Medalie	Nume & prenume	Titlu exponat	Puncte
Aur	Ceucă Mihai	Coloane și colonade	94
	Barducci Celeste	Famous personages (personalities) from Europe	93
	Bouveret Bruno	World of the pray birds	93
	Durand Dominique	Geomorphology	91
	Semenov Mihai	Pictori celebri în fața oglinzii	91
	Salade Nicolae	Păsări din Delta Dunării	90
	Ardeleanu Gheorghe	O istorie ilustrată a literaturii române	90
	Iancovici Leon	Liderii lumii (Partea I-a, Monarhi)	90
	Potcoavă Andrei	Arhitectură românească în context european	90
	Doroș Vasile	George Enescu, în constelația muzicii (literatură)	90
Vermeil Mare	Gligor George	Cuibăritul în Europa	88
	Stanciu Emil	Aeromaxime	88
Vermeil	Muntean Marius	Transylvanian fortresses (literatură)	
	Ciobanu Gh. Constantin & Godorozea Maria	Retrospectivă poștal-filatelică a Poștei Republicii Moldova (literatură)	
	Greppi Italo	Titans of the music	83
	Antonache Alexandru	Bucureștiul în maximafilie	82
	Gligor George	Delta Dunării, paradis ornitologic	82
	Hommel André	Dinastia din Luxemburg pe ilustrate maxime	81
	Parfentie Vitalie	Maeștri ai scrisului și ai scenei din spațiul românesc	81
	Ciobanu Constantin	Maximafilie moldavă	80
	Calu Mircea	Flori	80
	Popa Adrian	Sebes, a history in images (literatură)	
	Wolkenberg Alexander-Wilhelm	The first cartophyl publisher from Basarabia (literatură)	
	Ciobanu C. & Ursu Mihai & Godorozea Maria	Ethnographic and Natural History National Museum in carthophily (literatură)	
	Ciobanu Gh. Constantin & Godorozea Maria	Mihai Eminescu in the world philately and cartophily (literatură)	
	Curierul filatelic	Articole în legătură cu maximafilie (literatură)	
	Stancu Cristian (T)	Mari români de-a lungul istoriei	83
	Simescu Nicole Isabel (T)	Pictura românească	82
	Duță Ruxandra (T)	România - monumente istorice și arhitecturale	80
	Fotou Maria (T)	China, a great country	80
	Ghișe Mihai (T)	Păsări din zonele polare	80
	Chereji Iulia (T)	Păsări din mediul acvatic	75
Hors concours	Chiricheș Coriolan	Măreția munților	
	Dejugan Ioan	Pictori români și operele lor	
	Doroș Liviu Claudiu	Impresionismul în Franța	
	Vlaica Alina	Fecioara Maria, mama lui Isus, în pictura veche	

Evaluarea exponatelor de cărți poștale ilustrate la FINLANDIA 2017 *

Reglementări speciale

1. Definiția unei cărți poștale ilustrate (c.p.i.)

O c.p.i. trebuie să aibă o ilustrație. Prin urmare :

- C.p.i. (circulate prin serviciul poștal sau tratate poștal în orice altă manieră) trebuie să dovedească că au trecut printr-un serviciu poștal.

- C.p.i. necirculate/neuzate (netratate din punct de vedere poștal) trebuie să aibă un text tipărit sau linii tipărite pentru adresă, de exemplu un spațiu/câmp poștal care să arate că respectiva carte poștală este destinată a fi trimisă prin poștă fără plic.

- Exponatul trebuie să poată fi expus pe panourile expoziționale de format standard internațional de 16 pagini A4 per panou sau echivalent.

2. Principiile prezentării exponatului

2.1 Idee, plan și tratare

Un exponat de c.p.i. este prevăzut cu o introducere într-un subiect geografic (topografic), tematic sau dintr-un punct de vedere diferit, în concordanță absolută cu propria alegere a expozantului.

Titlul și planul trebuie prezentate pe pagina introductivă și trebuie scrise în una din limbile oficiale FIP.

Planul trebuie să arate intenția și structura exponatului. *Titlul*, precum și secțiunea principală și subsecțiunile exponatului, trebuie să arate structura și dezvoltarea logică de pe parcursul exponatului și să demonstreze creativitatea, cunoștințele și cercetarea personală.

Titlul trebuie să oglindească conținutul exponatului în cel mai bun mod posibil. *Tratarea* ex-

ponatului trebuie să fie în concordanță cu *titlul și planul*. Fiecare c.p.i. trebuie să aibă o legătură cu subiectul ales.

2.2 Cunoștințe și cercetare

Cercetarea este o premiză pentru cunoașterea subiectului și a c.p.i., acest lucru fiind demonstrat printr-un scurt text în legătură cu fiecare c.p.i.

3. Criterii de jurizare

Pentru jurizare trebuie folosite următoarele criterii:

- idee, plan și tratare a subiectului;
- cunoștințe și cercetare;
- condiție și raritate;
- prezentare.

4. Jurizarea exponatului

Un exponat de c.p.i. trebuie jurizat de către un juriu agreat de către experții în acest domeniu ai federației/federațiilor respective.

Evaluarea

Exponatul va fi evaluat conform următoarelor criterii :

- Idee, plan (10) și tratare (20)	
- Cunoștințe și cercetare	35
- Condiție(10) și raritate (20)	
- Prezentare	5
TOTAL	100

6. Premii

Premiile concepute conform acestor reglementări pot fi determinate de către comitetul de organizare al expoziției în cooperare cu federația/federațiile respective.

Exponatele de c.p.i. pot primi premii speciale și felicitările juriului.

Linii directoare pentru jurizarea exponatelor de cărți poștale ilustrate

1. Introducere

1.1 Scopul acestor linii directoare este de a sprijini juriul precum și pe expozant și de a asigura sfatul practic pentru cum ar trebui folosite aceste *Reglementări speciale* privind exponatele de c.p.i.

1.2 Reglementările speciale

privind exponatele de c.p.i. includ principiile generale asupra a ceea ce un exponat de c.p.i. poate conține și despre cum acesta trebuie tratat și prezentat.

1.3 Aceste linii directoare sunt atotcuprinzătoare. Fiecare exponat este judecat pe baza propriului lui merit.

1.4 Expozantul poate profita de avantajul de a prezenta exponatul mai bine printr-un rezumat trimis juriului înainte de expoziție. Un rezumat nu trebuie să înlocuiască pagina introductivă sau planul, ci să le completeze pe acestea, prezentând cu mai multe detalii tratarea, alegerea, cercetarea, cunoștințele și prezentarea exponatului. E recomandat ca un rezumat să conțină maxim două pagini A4.

2. Definiția unui exponat de c.p.i.

2.1 Exponatul

Un exponat de c.p.i. poate avea o tratare geografică (topografică), incluzând de exemplu ilustrațiile dintr-un loc sau o zonă. Poate totodată ca acesta să fie dezvoltat din punct de vedere tematic. Un eveniment poate fi ilustrat sub forma unui reportaj, sau exponatul poate avea ca subiect fotografial, artistul sau pictorul. Gândirea și creativitatea originală pot conduce la diferite tratări ale unui exponat.

2.2 C.p.i.

Mărimea, forma și materialul c.p.i. poate varia. Accentul este pus pe ilustrație și nu pe folosirea acesteia sau pe filatelie (dacă există). C.p.i. pot fi neuzate sau uzate (trimise prin sistemul poștal). C.p.i. neuzate trebuie să aibe tipărite liniile pentru adresă, locul timbrului sau alte astfel de însemne care să arate că piesa a fost creată cu intenția de a fi trimisă fără plic.

3. Criterii de jurizare

3.1 Idee, plan și tratare

Trebuie să existe o legătură clară între titlu, structură și tratare, incluzând informații despre cum a ales expozantul să dezvolte subiectul, de ex.: alegerea c.p.i. care să

* Traducere din limba engleză, realizată de Gilda Roșca, a materialului *Special regulations for the evaluation of picture postcard exhibits at FINLANDIA 2017*, Buletin #1, aprilie 2015, p 30-32 (<http://finlandia2017.fi/>)

înfățișeze tema și a modului în care expozantul a folosit materialul. Originalitatea, imaginația și ideile creative vor fi apreciate în mod special.

Ideea și planul vor fi evaluate în concordanță cu corespondența între titlu, plan și desfășurarea poveștii de-a lungul întregului exponat.

Tratarea va fi evaluată luându-se în considerare alegerea pieselor și a locului în care acestea sunt plasate în cadrul poveștii, precum și poziționarea textului corespunzător în raport cu piesa respectivă.

3.2 Cunoștințe și cercetare

Cercetarea este o premiză a cunoașterii subiectului și aceasta trebuie prezentată într-un text scurt în legătură cu c.p.i. Textele trebuie să conțină informațiile esențiale despre subiect și pot conține informații despre fotograf sau artist. Informațiile despre tipografie, metoda de tipărire și tipograf pot fi prezentate de o manieră corespunzătoare. C.p.i. trebuie alese corect în raport de subiect, iar textul descriptiv trebuie să fie corect.

Cunoștințele și cercetarea

Nu înțeleg ...

Juriul expoziției filatelice naționale cu participare internațională SIBIUMAX 2015 (Nicos Rangos - președinte) a evaluat exponatul de literatură al dlui Vasile Doros - *George Enescu în constelația muzicii universale / dans la constellation de la musique universelle*, lucrare publicată în editura RAO International Publishing Company în anul 2005.

S-au comis cu acest prilej două abateri majore de la reglementările FIP în domeniu:

- juriul a evaluat un exponat al unui membru al acestuia;
- lucrarea se află în afara limitei maxime de 5 ani¹ permise pentru participarea la clasa de literatură,

personală pot fi deasemenea demonstrate doar prin simpla prezentă a materialului acolo unde a fost întreprinsă doar o cercetare sumară sau deloc, de ex. o arie de colectare neobișnuită. Cunoștințele despre subiect pot fi prezentate și prin folosirea materialului care are o calitate revelatoare pentru subiect, calitate descoperită de expozant.

3.3 Condiție și raritate

Trebuie arătată calitatea disponibilă cea mai bună posibil pentru tematica aleasă. Partile lipsă sau colțurile îndoite, zgârieturile și deteriorările etc vor influența condiția, însă o anume toleranță va fi admisă față de piesele vechi, trimise prin poștă. Va fi și cazul c.p.i. cu scrieri de mână pe fața ilustrată, înaintea introducerii spatelui divizat, în măsură în care acest scris nu este în mod deosebit de proastă calitate cu pete de cerneală, grăsime etc.

Raritatea este direct legată de dificultatea găsirii unor astfel de cărți poștale. Unele «Cărți poștale foto adevărate» pot fi aproape unice, de vreme ce au fost pro-

fiind publicată în anul 2005.

Argumentul că aceste abateri s-au comis prin votul democratic al juriului nu au consistență, juriul nu poate lua hotărâri în afara *constițiței* (regulamentul FIP).

În calitate de președinte al juriului² la FILEX TRANSILVANICA 2015 am propus și s-a aprobat de către juriu trecerea în afara concursului a exponatului dlui Emanoil Săvoiu pentru că în calitate de editor al lucrării de literatură aș fi fost în situația în care mi-aș fi jurizat propria lucrare, cu toate că lucrarea acestuia primise premiul FEPA, pe anul 2014, pentru studiu și cercetare.

Urmare a celor precizate în debutul acestei pastile, nu înțeleg o astfel de neglijență din partea dlui Nicos Rangos, o autoritate în domeniu, unul din cei cinci expozanți care au primit o medalie FIP de *Aur*, la clasa de maximafilie, fost președinte al comisiei de maximafilie a FIP, în

duse doar într-un număr mic. Chiar și c.p.i. tipărite pot fi extrem de greu de găsit. C.p.i. de interes internațional foarte greu de găsit pot fi considerate mai importante decât o pictură a unui sat cu câteva sute de locuitori.

Cărțile poștale din *Epoca de Aur* erau deseori tipărite de mai mulți editori în mai multe variante. Variantele contemporane pot fi tratate ca originale, în vreme ce retipăriile moderne trebuie prezentate ca atare. Piese false, care nu sunt marcate ca atare, vor aduce depunctări din partea juriului.

3.4 Prezentare

Textul trebuie să fie atractiv și aranjat cu gust. Impresia generală asupra exponatului este importantă așa cum e varietatea în montare. Pagina prea încărcată de culori trebuie evitate. Aranjarea pe panou și potrivirea c.p.i. pot crește impresia vizuală. Ilustrații (hărți, desene etc.) sau obiecte, care au o legătură directă cu subiectul sau cu dezvoltarea cărții poștale, pot fi folosite în număr limitat, dar nu într-atât încât c.p.i. să devină secundară în raport cu exponatul.

Juriul (de la stânga la dreapta): Nicu Istrate (elev juriu), Vasile Doros, Ioan Dejugan (secretar), Rosario d'Agata, Nicos Rangos (președinte), Anny Boyard, Coriolan Chiriches

prezent director al FEPA.

Cui folosește? În nici un caz poziționării internaționale, la un nivel superior, a maximafiliei românești. Drumul deschis de dr. Valeriu Neaga trebuie continuat numai prin respectarea, de către toți, a regulamentelor, al căror promotor a fost și acesta.

Dan N. DOBRESCU, AIJP

¹ Dobrescu, Dan N., *Noutăți în jurizarea exponatelor de literatură*, philatelica.ro, VII, 1(36), 2015, 7

² Dobrescu, Dan N., *Precizări privind jurizarea la expoziția filatelică națională FILEX TRANSILVANICA 2015*, philatelica.ro, VII, 3(38), 2015, 19

► **ecouri** ► **echoes** ► **échos** ► **ecouri**

15 iulie 2015, 5:33 PM,

Michèle CHAUVET rentilly.chauvet@gmail.com

Bonjour,

Je viens de recevoir votre très beau livre - **Romanian postal stationery Specialized catalog 1870-1927** et la documentation sur les taxes encadrées. Je vous remercie très sincèrement.

J'ai parcouru votre livre et je suis très admirative de votre travail! Votre étude est très approfondie, très détaillée: c'est beaucoup plus qu'un catalogue! Dans les prochains jours je vais le lire attentivement car le sujet semble vraiment très intéressant. (...)

Je vous suis très reconnaissante pour l'aide que vous m'avez apportée: c'est très important pour moi de comprendre tout ce qui se trouve sur une lettre!

Encore un très grand merci!

Michèle Chauvet

„Nepoțica noastră Arina s-a făcut îngeras”
(Dumitru Dorin PRUNARIU)

Arina Prunariu (22 martie 2004 - 9 august 2015) s-a ridicat la ceruri. Un înger de copil a plecat dintre noi lăsând în urmă o familie devastată de durere. Arina Prunariu, nepoata cosmonautului D. D. Prunariu, s-a stins într-o fracțiune de secundă, fără ca părinții sau medicii să poată interveni.

Arina dorea să ajungă o mare mândrie a României, practicând un sport elitist - scrima.

D. Prunariu era mândru de nepoata sa, dovadă fotografia care ilustrează piesa postată mai sus.

Sincere condoleanțe familiei Prunariu!

Dan N. DOBRESCU, AIJP

► **schimb filatelic** ►
cumpărare ► **vânzare**
► **philatelic exchange**
► **buy** ► **sell** ►

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IXeme Congres Internațional de Medicină et de Pharmacie Militaires, București 1937, computerstamps@yahoo.ro.

► Caut literatură referitoare la emisiunea Ziaristi-1920-Újságírók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materiale legate de Congresul Ziarisților din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon.

Contact: office@stampland.net

Publicitate. Machete și negociere tarife
Advertising. Up-making and
publicity price list

László KÁLLAI

e-mail: office@stampland.net

► Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, office@stampland.net and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

► **Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare / cumpărare)** este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (office@stampland.net), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.
► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

acestora.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului: computerstamps@yahoo.com

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la

Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Set de 2 ilustrate maxime:

MONEDELE DE 1 LEU SI 20 DE LEI (1870)

Realizare: Grupa de maximafilie a AFB.

C.p.i. - Editura FULL COLOR București 2015.

Obliterare: ștampila Prima Zi a emisiunii Monetăria statului - 145 de ani, 19.05.2015 BUCUREȘTI.

Veverița

Realizare: C.F. LUCA ARBORE,

A. F. Suceava. C.p.i. - Ed. FULL

COLOR București 2015.

Obliterare: 5 IUNIE / ZIUA

MONDIALĂ A MEDIULUI,

05.06.2015, 725700 VATRA DORNEI.

Set de 2 ilustrate maxime: **Pelicanul creț**

Realizare: A.F. TOMIS Constanța. C.p.i. - Editura FULL COLOR București 2015.

Obliterare ocazională: 5 IUNIE / ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI, 05.06.2015, 907191 SINOIE.

Mistreț

Realizare: C.F. LUCA ARBORE, A. F. Suceava.

C.p.i. - Ed. FULL COLOR București 2015.

Obliterare ocazională: 5 IUNIE / ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI, 05.06.2015, 725400 RĂDĂUȚI 1.

Anul internațional al luminii. Realizare: Asociația Fi-

lateliștilor din București. C.p.i. - Ed. FULL COLOR Bu-

curești 2015. Obliterare ocazională: vezi coperta 2.

Repere filatelice românești

Mihai Lucian Valea ne propune lucrarea *Repere filatelice românești*, ed. Karuna, Bistrița 2014, 72 pagini (ISBN 978-606-586-225-8), apărută cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Josenii Bârgăului.

Autorul dedică această lucrare memoriei filatelistului Cezar Vasilescu.

Lucrarea, incitantă încă de la primele pagini, este structurată pe două părți: mărcile poștale „Cap de bour” 1859-1862 (falsuri ale primelor mărci poștale românești, erori de obliterare ale francaturilor „Cap de bour”), momente din istoria filatelică românească (ocupația sârbească în Timișoara, filigranul în filatelia românească 1948-2001, mărcile poș-

tale românești perforate) și se încheie cu o bibliografie selectivă.

În final autorul menționează: „Este imperios necesar ca filatelia să redevină ceea ce a fost odată: mijloc eficient de culturalizare a maselor și formă alternativă de învățământ! Marca poștală este în primul rând document istoric și abia apoi hârtie de valoare ori mijloc sigur de tezurizare! Să ne completăm bagajul de cunoștințe prin filatelie.”

Felicităm autorul pentru această realizare și-l îndemnăm să continue în demersul său. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, tel. 0755 838 474.

Simbioza între perforarea timbrelor și francatura mecanică România 1872-1953

Ing. Nicolaie Stan ne propune lucrarea bilingvă (română-engleză) *Simbioza între perforarea timbrelor și francatura mecanică România 1872-1953 / Symbiosis between perforation postmarks and mechanical franking*, ed. Rafet, Rm. Sărat 2015, 80 pag. (ISBN 978-973-146-379-7).

Nicolaie Stan - un filatelist împătimit, structurează lucrarea astfel: perforări oficiale aplicate pe mărci poștale; câteva considerații asupra perforărilor comerciale românești; cu marca perforată pe urmele firmelor particulare; perforarea mărcilor, modă sau necesitate?; perforări pe timbre fiscale; inamicul mărcii poștale.

Două anexe, bogat ilustrate, conținând lista firmelor care au folosit aceeași perforare pe teritoriul mai multor țări, precum și lista firmelor românești care au folosit concomitent mărcile perforate și francaturile mecanice, urmate de o bibliografie care încheie această lucrare.

În final autorul sublinează: francarea cu mașini automate câștigă tot mai mult teren, fiind inamicul numărul 1 al mărcii poștale adezive.

Felicităm autorul pentru această realizare și-l îndemnăm să continue cu alte lucrări.

Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, tel. 0749 325 666, 0737 118 922.

Catalog special de studiu al mărcilor poștale din Republica Populară Română și catalogată.

Prof. Horia Blănaru ne propune lucrarea *Catalog special de studiu al mărcilor poștale din Republica Populară Română 1948-1965*, ed. ALPHA MDN, Buzău 2014, 484 pag. (ISBN 978-973-139-283-7), apărută cu sprijinul Primăriei Municipiului Buzău și al Asociației culturale „Origini”.

În primul rând avem în față un catalog de studiu, rod a unei preocupări de șapte ani a autorului, care prezintă, folosind tehnici preponderent vizuale, ce are deosebit fiecare marcă poștală, care merită să fie studiată, semnalată

și catalogată.

Prin tot ce a realizat autorul, catalogul se constituie ca un îndrumar, un studiu de referință în domeniu, un instrument necesar oricărui filatelist interesat de această perioadă.

Este una din lucrările importante ale filateliei românești.

Felicităm autorul pentru această realizare și-l îndemnăm să-și continue periplul și pentru perioada ce urmează anului 1965.

Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, e-mail: horia.blanaru@yahoo.com.

